

Sector in beeld

Uitkomsten AFM Monitor Accountantsorganisaties 2010

Autoriteit Financiële Markten

De AFM bevordert eerlijke en transparante financiële markten. Wij zijn de onafhankelijke gedragstoezichthouder op de markten van sparen, lenen, beleggen en verzekeren. De AFM bevordert zorgvuldige financiële dienstverlening aan consumenten en ziet toe op een eerlijke en efficiënte werking van kapitaalmarkten. Ons streven is het vertrouwen van consumenten en bedrijven in de financiële markten te versterken, ook internationaal. Op deze manier draagt de AFM bij aan de welvaart en de economische reputatie van Nederland.

Inhoudsopgave

	Voorwoord	4
	Verschillen 2009-2010	6
1	Algemeen	10
2	Continuïteit van de accountantsorganisatie	15
3	Aantal wettelijke controles	17
4	In rekening gebrachte vergoedingen	22
5	Accountantsverklaringen	25
6	Externe accountants en overige medewerkers	26
7	Kenmerken cliëntenportefeuille	31
8	Kwaliteitsbeleid en stelsel van kwaliteitsbeheersing	34
9	Kwaliteitstoetsing	45
	Begrippenlijst	49

Voorwoord

Eind 2010 heeft de AFM voor de tweede maal de AFM Monitor Accountantsorganisaties¹ toegepast in het doorlopend toezicht op accountantsorganisaties. De uitkomsten van deze Monitor geven inzicht in de gehele markt voor wettelijke controles in Nederland. Accountantsorganisaties kunnen hun eigen antwoorden in de Monitor vergelijken met de gemiddelden in de markt zoals opgenomen in dit rapport.

Waarom een Monitor?

De Monitor is één van de toezichtinstrumenten die de AFM gebruikt voor het uitvoeren van het doorlopend toezicht op accountantsorganisaties. Het is een vragenlijst waarmee accountantsorganisaties informatie over zichzelf en over hun wettelijke controles verstrekken aan de AFM. Op die manier dragen zij bij aan effectief en efficiënt toezicht.

De AFM gebruikt de informatie uit de Monitor om kennis te verkrijgen over de individuele accountantsorganisaties en over de markt voor wettelijke controles als geheel. Daarbij kunnen in de loop van de jaren trends en best practices of benchmarks worden geïdentificeerd. De informatie uit 2009 vormde daarvoor een startpunt; deze informatie wordt waardevoller als de Monitor vaker is ingevuld.

Verder betreft de AFM de Monitor in haar risicoanalyse. Naast bijvoorbeeld het verzamelen van signalen uit verschillende bronnen, de ervaringen tijdens toezichtonderzoeken, meldingen en klachten van en over accountantsorganisaties, worden de uitkomsten uit de Monitor onder andere gebruikt voor de planning van het toezicht. Bijvoorbeeld bij welke accountantsorganisaties een nader onderzoek moet plaatsvinden, welke onderwerpen of thema's moeten worden onderzocht en over welke onderwerpen de AFM in het kader van normoverdracht kan communiceren in rapporten, artikelen of seminars.

Ten slotte zijn de meeste vragen in de Monitor gerelateerd aan het normenkader van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta). Met de Monitor vraagt de AFM dus nogmaals aandacht voor specifieke normen (zoals het tijdig doorgeven van wijzigingen of het melden van incidenten).

Monitor 2010

De Monitor bevat vooral vragen die betrekking hebben op informatie waarvoor een wettelijke verplichting bestaat deze (centraal) binnen de accountantsorganisatie vast te leggen. Daarnaast bevat de Monitor vragen die betrekking hebben op informatie waarvan de AFM veronderstelt dat deze (centraal) binnen de accountantsorganisatie wordt vastgelegd. Deze (centrale) vastleggingen van informatie dragen namelijk bij aan een beheerste bedrijfsvoering van de accountantsorganisatie en kunnen gebruikt worden bij de kwaliteitsbeheersing en -bewaking.

¹ In 2009 had deze vragenlijst de titel "Wta Bijdragemodel". Inhoudelijk was het Bijdragemodel 2009 nagenoeg gelijk aan de Monitor 2010.

Leeswijzer

In dit rapport worden de uitkomsten van de Monitor beschreven. De nummering van de paragrafen komt overeen met de nummering van de vragen in de Monitor. In iedere paragraaf is de vraag toegelicht en zijn de antwoorden op die vraag samengevat. De uitkomsten zijn voor zover relevant weergegeven voor de OOB-kantoren, de niet-OOB-kantoren en voor alle accountantsorganisaties gezamenlijk.

Voorin dit rapport vindt u een korte beschrijving van een aantal verschillen tussen de uitkomsten van het Wta Bijdragemodel 2009 en de uitkomsten van de AFM Monitor Accountantsorganisaties 2010. Verder vindt u achterin een begrippenlijst waarin de belangrijkste begrippen die in de Monitor en in dit rapport worden gebruikt, worden toegelicht.

De accountantsorganisaties hebben de Monitor ingevuld in november/december 2010. Dit is dus het uitgangspunt bij de vragen die betrekking hebben op ‘de afgelopen twaalf maanden’ of de ‘komende twaalf maanden’.

Betrouwbaarheid van gegevens

De gepresenteerde cijfers zijn gebaseerd op de informatie die de accountantsorganisaties hebben verstrekt aan de AFM. De AFM heeft geen onderzoek uitgevoerd om te verifiëren of de verstrekte informatie betrouwbaar is. De Monitor dient volledig, juist en naar waarheid te worden ingevuld. Indien de AFM daarom specifiek verzoekt, moet een accountantsorganisatie de gegeven antwoorden achteraf kunnen onderbouwen met gegevens of bescheiden. Deze gegevens of bescheiden hoeven niet te worden meegestuurd met de Monitor.

Contact

Meer informatie over het toezicht op accountantsorganisaties vindt u op de website van de AFM (www.afm.nl) onder Professionals > Accountantsorganisaties. Hebt u naar aanleiding van dit rapport specifieke vragen? Stuur dan een e-mail naar wta@afm.nl, een brief naar Autoriteit Financiële Markten, t.a.v. Afdeling Toezicht accountantsorganisaties, Postbus 11723, 1001 GS Amsterdam, of bel naar (020) 797 2000.

Verschillen 2009-2010

In dit hoofdstuk wordt een aantal verschillen beschreven tussen de uitkomsten van het Wta Bijdragemodel 2009 en de uitkomsten van de AFM Monitor Accountantsorganisaties 2010.

Aantal vergunninghouders (hoofdstuk 1)

Eind 2009 hebben 475 vergunninghouders het Bijdragemodel 2009 ingevuld. De Monitor 2010 werd eind 2010 ingevuld door 472 vergunninghouders (-0,6%). In de loop van 2010 heeft de AFM 23 nieuwe vergunningen verleend aan accountantsorganisaties. In deze periode zijn 26 vergunningen op verzoek van de vergunninghouder ingetrokken of van rechtswege vervallen:

- tien accountantskantoren zijn overgenomen door of gefuseerd met een andere vergunninghouder;
- negen accountantskantoren verrichtten geen wettelijke controles meer;
- vier accountantsorganisaties moesten een nieuwe vergunning aanvragen omdat hun vergunning door een rechtsvormwijziging van rechtswege was vervallen;
- drie accountantskantoren zijn opgehouden te bestaan vanwege ontbinding van de samenwerking, pensionering of overlijden.

Meldingen aan de AFM (hoofdstuk 1)

Accountantsorganisaties moeten een aantal zaken verplicht melden aan de AFM, waaronder tussentijdse beëindigingen van wettelijke controles, tuchtprocedures tegen externe accountants en incidenten. In tabel 1 is het aantal accountantsorganisaties vermeld dat in 2010 en 2009 dergelijke zaken heeft gemeld bij de AFM. Hieruit blijkt dat in 2010 minder accountantsorganisaties te maken hadden met tussentijdse beëindigingen van wettelijke controles, maar wel meer met aanhangig gemaakte tuchtprocedures en incidenten.

Aantal accountantsorganisaties	2010	2009	Vershil
Tussentijdse beëindiging van wettelijke controle	36	49	-27%
Aanhangig gemaakte tuchtprocedure	26	16	+63%
Incident	17	10	+70%

Tabel 1.

Wijzigingen in organisatorische en financiële continuïteit (hoofdstuk 2)

Het aantal accountantsorganisaties dat heeft aangegeven te verwachten dat zij in de komende twaalf maanden zullen fuseren, een organisatie zullen overnemen, zullen reorganiseren of wijzigingen in de zeggenschapsstructuur zullen doorvoeren, ofwel verwachten dat zij worden overgenomen of dat er een verandering zal optreden in hun deelname in een netwerk, is afgenomen met circa 9% (van 81 naar 74). In totaal verwachtten 74 accountantsorganisaties (waarvan drie OOB-kantoren) in 2011 te maken te krijgen met dergelijke organisatorische wijzigingen. Net als in 2009, verwacht geen enkele accountantsorganisatie zelf in financiële problemen te komen.

Aantal wettelijke controles (hoofdstuk 3)

Het totaal aantal wettelijke controles dat accountantsorganisaties hebben verricht is marginaal afgenomen met 0,3% (van 21.600 naar 21.544). Er heeft een kleine verschuiving plaatsgevonden van wettelijke controles van de OOB-kantoren naar de niet-OOB-kantoren: het aantal wettelijke controles verricht door de OOB-kantoren nam af met circa 4,5% (van 16.133 naar 15.404), terwijl het aantal wettelijke controles verricht door niet-OOB-kantoren toenam met 12,3% (van 5.467 naar 6.140). Het percentage vergunninghouders dat geen wettelijke controles verricht is toegenomen: in 2009 verrichtte circa 18% van de vergunninghouders geen wettelijke controles en in 2010 was dit circa 21%. Het aantal accountantsorganisaties dat meer dan 100 wettelijke controles verricht is toegenomen met circa 25% (van 16 naar 20).

In rekening gebrachte vergoedingen (hoofdstuk 4)

De accountantsorganisaties hebben aangegeven hoeveel vergoedingen zij in rekening hebben gebracht bij cliënten waar zij de wettelijke controle verrichten. In tabel 2 zijn de totale vergoedingen vermeld die de accountantsorganisaties (OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren) hebben opgegeven in 2010 en 2009. In totaal hebben accountantsorganisaties circa 2% minder in rekening gebracht bij controlecliënten dan vorig jaar. Er werd in totaal circa 8% minder in rekening gebracht voor het verrichten van wettelijke controles. Ook hier is een verschuiving zichtbaar van de OOB-kantoren naar de niet-OOB-kantoren: de OOB-kantoren brachten circa 11% minder in rekening bij hun controlecliënten voor het verrichten van wettelijke controles, terwijl de niet-OOB-kantoren circa 13% meer in rekening brachten bij hun controlecliënten voor het verrichten van wettelijke controles. Zowel de OOB-kantoren als de niet-OOB-kantoren brachten meer in rekening bij hun controlecliënten voor overige verleende diensten (10% respectievelijk 16%).

Vergoedingen in rekening gebracht door accountantsorganisaties bij hun controlecliënten (x 1 mln euro)	2010	2009	Vershil
Vergoedingen wettelijke controle bij controlecliënten	830	903	-8%
Waarvan door OOB-kantoren	718	805	-11%
Waarvan door niet-OOB-kantoren	112	99	+13%
Vergoedingen overige verleende diensten bij controlecliënten	504	456	+11%
Waarvan door OOB-kantoren	440	401	+10%
Waarvan door niet-OOB-kantoren	64	55	+16%
Totaal in rekening gebrachte vergoedingen bij controlecliënten	1334	1359	-2%
Waarvan door OOB-kantoren	1158	1206	-4%
Waarvan door niet-OOB-kantoren	176	154	+14%

Tabel 2.

Accountantsverklaringen (hoofdstuk 5)

Ook in de Monitor 2010 hebben voornamelijk de grote accountantsorganisaties aangegeven geen informatie beschikbaar te hebben over welke accountantsverklaringen hun externe accountants hebben afgegeven in de afgelopen periode. Het aantal wettelijke controles waarvan het soort accountantsverklaring bekend is, is wel toegenomen met circa 8% (van 5786 naar 6264). In tabel 3 is van iedere soort accountantsverklaring aangegeven in hoeveel procent van de gevallen een accountantsverklaring van dat soort was. Hieruit blijkt dat in 2010 relatief minder goedkeurende

verklaringen, verklaringen met beperking en afkeurende verklaringen zijn afgegeven en relatief meer verklaringen met een continuïteitsparagraaf en oordeelonthoudingen.

Percentage soort verklaring van het totaal aantal verklaringen	2010	2009
Goedkeurend	70,8%	71,6%
Continuïteitsparagraaf	1,3%	1,0%
Beperking	1,4%	1,6%
Oordeelonthouding	27,7%	25,8%
Afkeurend	0,06%	0,07%
Totaal	100%	100%

Tabel 3.

Externe accountants, uren en opleidingen (hoofdstuk 6)

Het aantal externe accountants dat verantwoordelijk was voor de uitvoering van wettelijke controles is afgenomen met circa 2,7% (van 1494 naar 1453). De afname van het aantal externe accountants was kleiner bij de OOB-kantoren (1,3%) dan bij de niet-OOB-kantoren (3,7%). Het gemiddelde aantal uren dat accountantsorganisaties hebben besteed aan het verrichten van een wettelijke controle is toegenomen van 225 uur naar 274 uur (circa 22%). Vooral de niet-OOB-kantoren besteedden gemiddeld meer tijd per wettelijke controle (van 216 naar 295 uur (+37%)). De OOB-kantoren besteedden circa 6% meer uren per wettelijke controle (van 247 naar 262 uur). Het gemiddelde aantal uren dat bij de OOB-kantoren werd besteed aan het volgen van werkgerelateerde opleidingen per wettelijke controle nam toe met circa 7% (van 72 naar 77 uur). Bij de niet-OOB-kantoren namen deze opleidingsuren af met circa 6% (van 51 naar 48 uur).

Kwaliteitsbeleid en stelsel van kwaliteitsbeheersing (hoofdstuk 8)

De accountantsorganisaties hebben informatie verschaft over verschillende aspecten van hun kwaliteitsbeleid en stelsel van kwaliteitsbeheersing, zoals opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordelingen (OKB), de schendingenregistratie en geconstateerde fraudes bij controlecliënten.

Bij niet-OOB-controles wordt een OKB verricht als de desbetreffende wettelijke controle voldoet aan de toetsingscriteria die de accountantsorganisatie heeft vastgesteld. Bij de OOB-kantoren is het aantal OKB's bij niet-OOB's nagenoeg gelijk gebleven op circa 10% van het totaal aantal wettelijke controles dat zij verrichten bij niet-OOB's. De niet-OOB-kantoren hebben het aantal OKB's in het afgelopen jaar beperkt: zij verrichtten bij circa 39% van hun wettelijke controles een OKB, terwijl dit in het voorgaande jaar nog circa 59% was. Zij maakten ook minder vaak gebruik van kwaliteitsbeoordelaars van buiten hun eigen organisatie: het aantal niet-OOB-kantoren met externe kwaliteitsbeoordelaars is afgenomen met circa 12% (van 181 naar 159).

Als medewerkers van een accountantsorganisatie de regels van de Wta schenden, dan maakt de accountantsorganisatie daarvan een vastlegging in een zogenaamd schendingenregister. In tabel 4 is het totaal aantal schendingen vermeld dat de accountantsorganisaties (OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren) in 2010 en 2009 hebben geregistreerd. Hieruit blijkt dat het totaal aantal geregistreerde schendingen is toegenomen. De OOB-kantoren nemen naar aanleiding van schendingen relatief vaker maatregelen dan de niet-OOB-kantoren.

Aantal schendingen en genomen maatregelen	OOB-kantoren			Niet-OOB-kantoren			Totaal		
	2010	2009	Vershil	2010	2009	Vershil	2010	2009	Vershil
Totaal	509	450	+13%	1580	1012	+56%	2089	1462	+43%
Schendingen met genomen maatregelen	408	329	+24%	738	635	+16%	1146	964	+19%
Schendingen zonder genomen maatregelen	101	121	-17%	842	377	+123%	943	498	+89%

Tabel 4.

Hoewel het aantal accountantsorganisaties dat bij het verrichten van wettelijke controles te maken had met een redelijk vermoeden van fraude is afgenomen van 34 naar 19 (-44%), is het aantal kantoren dat één of meer fraudes heeft gemeld bij een opsporingsambtenaar gelijk gebleven (5).

1 Algemeen

1.1 Vergunningnummer

Het vergunningnummer en de naam van de accountantsorganisatie dienen ter identificatie van de vergunninghouder. Op 9 november 2010 hebben alle 481 vergunninghouders (15 OOB-kantoren en 466 niet-OOB-kantoren) een uitnodiging ontvangen om via een beveiligde website de Monitor vóór 15 december 2010 in te vullen. 98% van de accountantsorganisaties heeft de Monitor ingevuld, waarvan de ruime meerderheid binnen een maand. De resterende 2% liet vrijwillig zijn vergunning intrekken.

1.2 Naam accountantsorganisatie

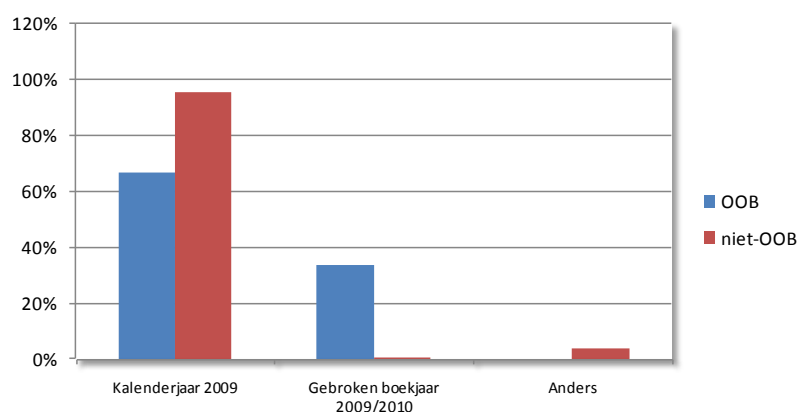
Zie paragraaf 1.1.

1.3 Meest recent afgesloten boekjaar

Bij meerdere vragen in de Monitor heeft de AFM de accountantsorganisaties gevraagd informatie te verstrekken over het meest recente afgesloten boekjaar van hun organisatie. De accountantsorganisaties hebben bij deze vraag aangegeven op welk boekjaar de verstrekte gegevens betrekking hebben.

Boekjaar	OOB	niet-OOB	Totaal
Kalenderjaar 2009	10	437	447
Gebroken boekjaar 2009/2010	5	2	7
Anders	0	18	18
Totaal	15	457	472

Tabel 1.3. Deze tabel vermeldt het aantal accountantsorganisaties (OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren) dat heeft aangegeven dat hun meeste recente afgesloten boekjaar gelijk is aan één van de genoemde categorieën.

Figuur 1.3. Deze figuur geeft het percentage accountantsorganisaties (OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren) weer dat heeft aangegeven dat hun meeste recente afgesloten boekjaar gelijk is aan één van de genoemde categorieën.

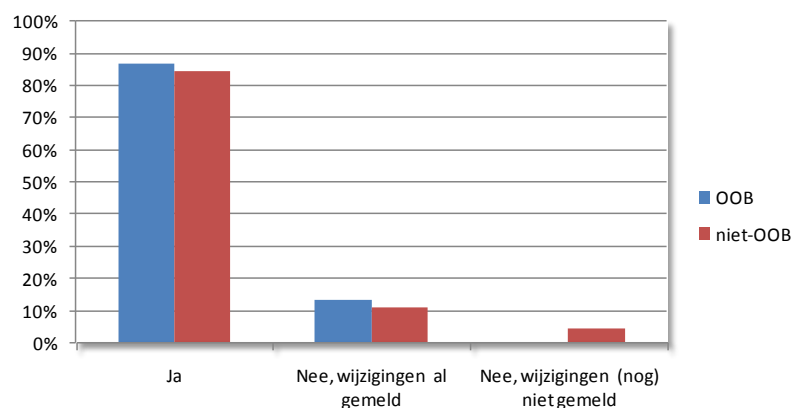
1.4 Controle gegevens openbaar register

De AFM houdt op haar website een openbaar register bij van accountantsorganisaties die bevoegd zijn wettelijke controles te verrichten. Dit register bevat de gegevens van de accountantsorganisaties. Accountantsorganisaties zijn zelf verantwoordelijk voor de juistheid en volledigheid van hun gegevens in het register. Als hun gegevens zijn gewijzigd, sturen accountantsorganisaties een wijzigingsformulier (Formulier W) naar de AFM.

De AFM heeft de accountantsorganisaties gevraagd aan te geven of hun registergegevens nog actueel zijn en of zij eventuele wijzigingen al hebben gemeld bij de AFM.

Registergegevens actueel?	OOB	niet-OOB	Totaal
Ja	13	386	399
Nee, wijzigingen al gemeld	2	51	53
Nee, wijzigingen (nog) niet gemeld	0	20	20
Totaal	15	457	472

Tabel 1.4. Deze tabel vermeldt het aantal accountantsorganisaties (OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren) dat heeft aangegeven of hun registergegevens nog actueel zijn.

Figuur 1.4. Deze figuur geeft het percentage accountantsorganisaties (OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren) weer dat heeft aangegeven of hun registergegevens nog actueel zijn.

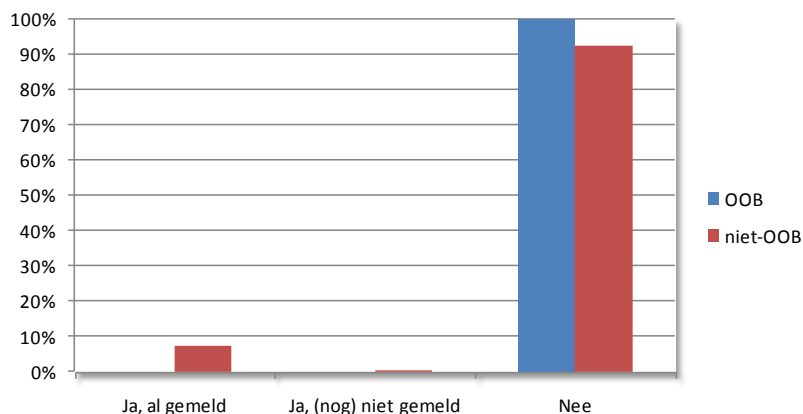
1.5 Wijziging gegevens betrouwbaarheid (mede)beleidsbepalers

Als een accountantsorganisatie in het kader van haar normale bedrijfsvoering vaststelt dat zich een wijziging heeft voorgedaan in de gegevens die nodig zijn voor de beoordeling van de betrouwbaarheid van één of meerdere (mede)beleidsbepaler(s) van de accountantsorganisatie, dan stuurt die accountantsorganisatie onverwijld een meldingenformulier (Formulier M) naar de AFM.

De AFM heeft de accountantsorganisaties gevraagd of zij in de afgelopen twaalf maanden een dergelijke wijziging hebben vastgesteld en of zij eventuele wijzigingen al hebben gemeld bij de AFM.

Wijziging gegevens betrouwbaarheid?	OOB	niet-OOB	Totaal
Ja, al gemeld	0	34	34
Ja, (nog) niet gemeld	0	1	1
Nee	15	422	437
Totaal	15	457	472

Tabel 1.5. Deze tabel vermeldt het aantal accountantsorganisaties (OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren) dat heeft aangegeven of zij wijzigingen in de gegevens voor de beoordeling van de betrouwbaarheid van (mede)beleidsbepaler(s) hebben vastgesteld en gemeld.

Figuur 1.5. Deze figuur geeft het percentage accountantsorganisaties (OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren) weer dat heeft aangegeven of zij wijzigingen in de gegevens voor de beoordeling van de betrouwbaarheid van (mede)beleidsbepaler(s) hebben vastgesteld en gemeld.

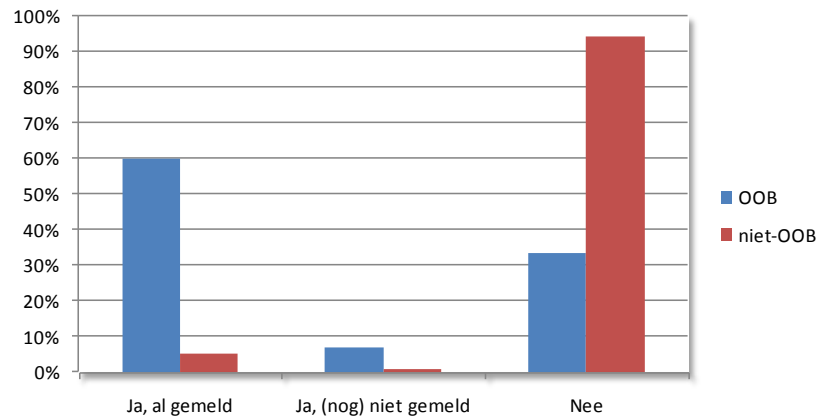
1.6 Tussentijdse opdrachtbeëindigingen

Als een accountantsorganisatie of haar controlecliënt een overeenkomst van opdracht tot het verrichten van een wettelijke controle tussentijds beëindigt, dan stuurt de accountantsorganisatie onverwijld een meldingenformulier (Formulier M) naar de AFM. Overigens meldt ook de controlecliënt aan de AFM dat de wettelijke controle tussentijds is beëindigd; deze melding wordt per brief gedaan.

De AFM heeft de accountantsorganisaties gevraagd of in de afgelopen twaalf maanden wettelijke controleopdrachten tussentijds zijn beëindigd en of zij eventuele tussentijdse beëindigingen al hebben gemeld bij de AFM.

Tussentijdse beëindigingen?	OOB	niet-OOB	Totaal
Ja, al gemeld	9	23	32
Ja, (nog) niet gemeld	1	3	4
Nee	5	431	436
Totaal	15	457	472

Tabel 1.6. Deze tabel vermeldt het aantal accountantsorganisaties (OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren) dat heeft aangegeven of wettelijke controles in de afgelopen twaalf maanden tussentijds zijn beëindigd en of zij deze tussentijdse beëindigingen hebben gemeld.

Figuur 1.6. Deze figuur geeft het percentage accountantsorganisaties (OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren) weer dat heeft aangegeven of wettelijke controles in de afgelopen twaalf maanden tussentijds zijn beëindigd en of zij deze tussentijdse beëindigingen hebben gemeld.

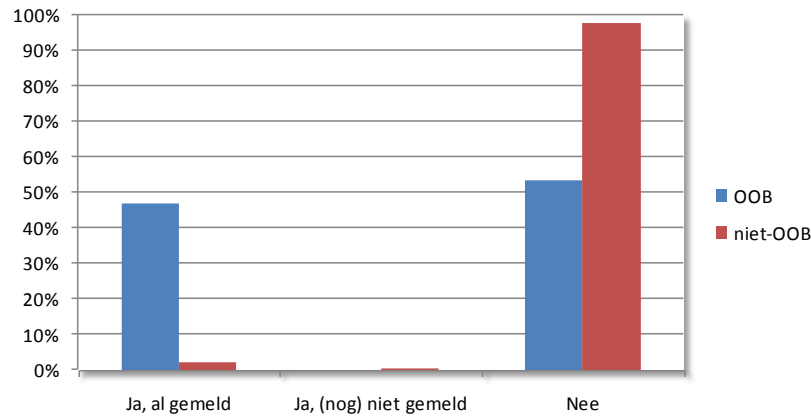
1.7 Incidentmeldingen

Als zich bij een accountantsorganisatie een incident voordoet dat een ernstige bedreiging vormt voor de integere uitoefening van haar bedrijf, dan stuurt de accountantsorganisatie onverwijld een meldingenformulier (Formulier M) naar de AFM.

De AFM heeft de accountantsorganisaties gevraagd of in de afgelopen twaalf maanden sprake is geweest van een incident dat een ernstige bedreiging vormt voor de integere uitoefening van haar bedrijf en of zij eventuele incidenten al hebben gemeld bij de AFM.

Incidenten?	OOB	niet-OOB	Totaal
Ja, al gemeld	7	9	16
Ja, (nog) niet gemeld	0	1	1
Nee	8	447	455
Totaal	15	457	472

Tabel 1.7. Deze tabel vermeldt het aantal accountantsorganisaties (OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren) dat heeft aangegeven of in de afgelopen twaalf maanden sprake is geweest van een incident en of zij deze incidenten hebben gemeld.

Figuur 1.7. Deze figuur geeft het percentage accountantsorganisaties (OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren) weer dat heeft aangegeven of in de afgelopen twaalf maanden sprake is geweest van een incident en of zij deze incidenten hebben gemeld.

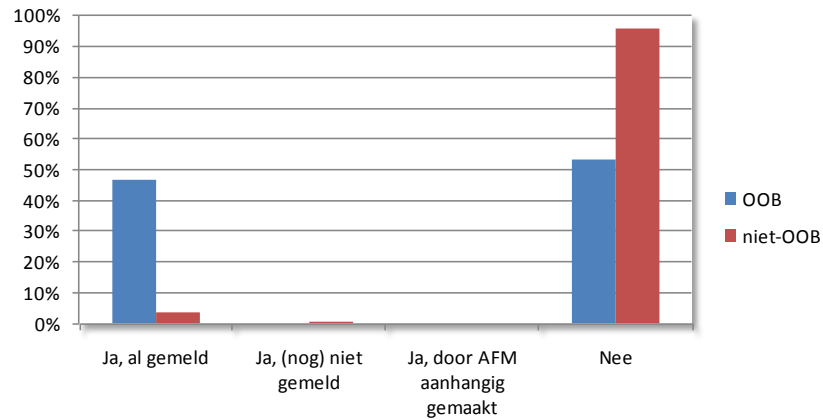
1.8 Tuchtprocedures

Als bij de accountantskamer te Zwolle een tuchtprocedure aanhangig wordt gemaakt tegen een externe accountant die werkzaam is bij of verbonden is aan een accountantsorganisatie, dan stuurt de accountantsorganisatie binnen een week nadat zij daarvan kennis heeft genomen een meldingenformulier (Formulier M) naar de AFM. Een dergelijke melding hoeft niet te worden gedaan als de AFM de tuchtprocedure aanhangig heeft gemaakt.

De AFM heeft de accountantsorganisaties gevraagd of in de afgelopen twaalf maanden bij de accountantskamer te Zwolle dergelijke tuchtprocedures aanhangig zijn gemaakt en of zij eventuele tuchtprocedures al hebben gemeld bij de AFM.

Tuchtprocedures?	OOB	niet-OOB	Totaal
Ja, al gemeld	7	16	23
Ja, (nog) niet gemeld	0	3	3
Ja, door AFM aanhangig gemaakt	0	0	0
Nee	8	438	446
Totaal	15	457	472

Tabel 1.8. Deze tabel vermeldt het aantal accountantsorganisaties (OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren) dat heeft aangegeven of in de afgelopen twaalf maanden bij de accountantskamer te Zwolle tuchtprocedures aanhangig zijn gemaakt en of zij deze tuchtprocedures hebben gemeld.

Figuur 1.8. Deze figuur geeft het percentage accountantsorganisaties (OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren) weer dat heeft aangegeven of in de afgelopen twaalf maanden bij de accountantskamer te Zwolle tuchtprocedures aanhangig zijn gemaakt en of zij deze tuchtprocedures hebben gemeld.

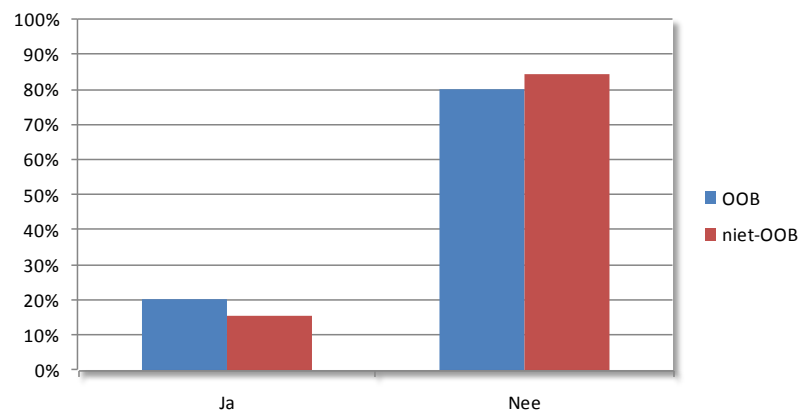
2 Continuïteit van de accountantsorganisatie

2.1 Organisatorische continuïteit

De AFM heeft de accountantsorganisaties gevraagd of zij verwachten dat zij in de komende twaalf maanden zullen fuseren, een organisatie zullen overnemen, zullen reorganiseren of wijzigingen in de zeggenschapsstructuur door zullen voeren, ofwel verwachten dat zij worden overgenomen of dat er een verandering zal optreden in hun deelname in een netwerk. Meerdere situaties zijn gelijktijdig mogelijk.

Wijzigingen in organisatorische continuïteit?	OOB	niet-OOB	Totaal
Ja	3	71	74
Nee	12	386	398
Totaal	15	457	472

Tabel 2.1a Deze tabel vermeldt het aantal accountantsorganisaties (OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren) dat heeft aangegeven of zij wijzigingen in hun organisatorische continuïteit verwachten.

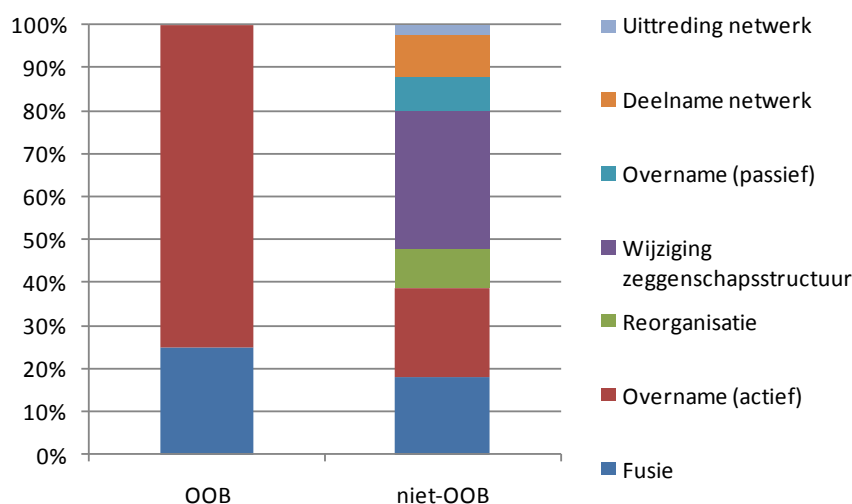

Figuur 2.1a Deze figuur geeft het percentage accountantsorganisaties (OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren) weer dat heeft aangegeven of zij wijzigingen in hun organisatorische continuïteit verwachten.

Voor de accountantsorganisaties die deze vraag met ‘ja’ hebben beantwoord, is de verdeling als volgt (meerdere wijzigingen per organisatie mogelijk):

Type wijziging in organisatie	OOB	niet-OOB	Totaal
Fusie	1	16	17
Overname (actief)	3	19	22
Reorganisatie	0	8	8
Wijziging zeggenschapsstructuur	0	29	29
Overname (passief)	0	7	7
Deelname netwerk	0	9	9
Uittreding netwerk	0	2	2
Totaal	4	90	94

Tabel 2.1b Deze tabel vermeldt het aantal accountantsorganisaties (OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren) dat heeft aangegeven dat zij wijzigingen verwachten in de organisatorische continuïteit per type wijziging.

Figuur 2.1b Deze figuur geeft voor de accountantsorganisaties (OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren) die hebben aangegeven dat zij wijzigingen verwachten in de organisatorische continuïteit de verdeling van de verschillende typen wijzigingen weer.

2.2 Financiële continuïteit

De AFM heeft de accountantsorganisaties gevraagd of zij verwachten dat zij in de komende twaalf maanden in financiële moeilijkheden zullen komen (faillissement, surseance van betaling, schuldsaneringsregeling natuurlijke personen, één of meer goederen onder bewind gesteld of ondercuratelestelling). Meerdere situaties zijn gelijktijdig mogelijk.

Geen van de accountantsorganisaties heeft aangegeven te verwachten in financiële problemen te zullen komen.

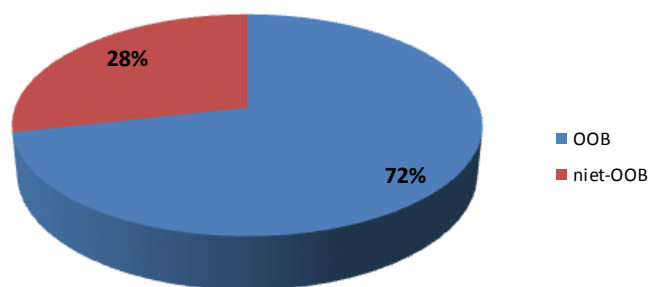
3 Aantal wettelijke controles

3.1 Aantal wettelijke controles

De AFM heeft de accountantsorganisaties gevraagd te vermelden hoeveel wettelijke controles zij hebben verricht in het meest recente afgesloten boekjaar van de accountantsorganisatie. Hiertoe hebben de accountantsorganisaties het aantal accountantsverklaringen geteld dat de externe accountants van de accountantsorganisatie in deze periode hebben afgegeven als uitkomst van wettelijke controles. Daarbij is een onderscheid gemaakt tussen wettelijke controles bij OOB's en wettelijke controles bij niet-OOB's.

Aantal wettelijke controles	OOB	niet-OOB	Totaal
Aantal wettelijke controles bij OOB's	1.357	0	1.357
Aantal wettelijke controles bij niet-OOB's	14.047	6.140	20.187
Totaal aantal wettelijke controles	15.404	6.140	21.544

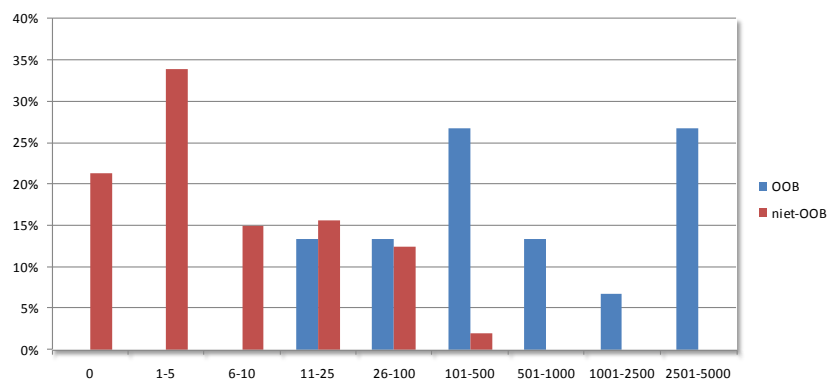
Tabel 3.1a Deze tabel vermeldt het aantal wettelijke controles (bij OOB's en bij niet-OOB's) dat de accountantsorganisaties (OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren) hebben verricht.

Figuur 3.1a Deze figuur geeft het procentuele aandeel weer van de OOB-kantoren en de niet-OOB-kantoren in het totale aantal wettelijke controles.

Aantal wettelijke controles	OOB	niet-OOB	Totaal
0	0	97	97
1-5	0	155	155
6-10	0	68	68
11-25	2	71	73
26-100	2	57	59
101-500	4	9	13
501-1000	2	0	2
1001-2500	1	0	1
2501-5000	4	0	4
Totaal	15	457	472

Tabel 3.1b Deze tabel vermeldt het aantal accountantsorganisaties (OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren) per categorie van aantal wettelijke controles per accountantsorganisatie.

Figuur 3.1b Deze figuur geeft het procentuele aandeel weer van het aantal OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren per categorie van aantal wettelijke controles per accountantsorganisatie.

3.2 Aantal nieuwe wettelijke controles

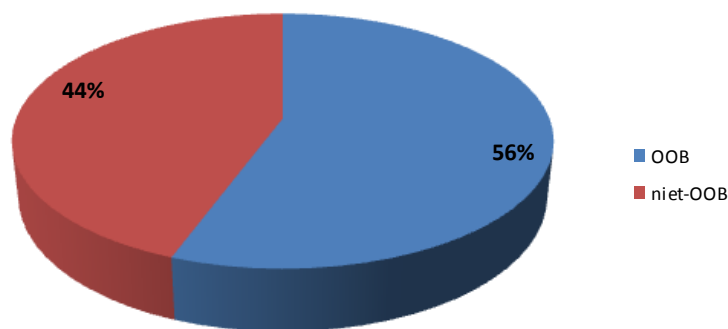
De AFM heeft de accountantsorganisaties gevraagd te vermelden hoeveel van de in paragraaf 3.1 vermelde wettelijke controles nieuwe wettelijke controles betroffen. Hiertoe hebben de accountantsorganisaties het aantal accountantsverklaringen geteld dat de externe accountants van de accountantsorganisatie in het meest recente afgesloten boekjaar van de accountantsorganisatie hebben afgegeven als uitkomst van wettelijke controles bij controlecliënten waarvoor de accountantsorganisatie nog niet eerder een wettelijke controle had verricht (bijvoorbeeld: nieuwe cliënten en/of bestaande cliënten die voor het eerst controleplichtig zijn). Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen nieuwe wettelijke controles bij OOB's en nieuwe wettelijke controles bij niet-OOB's.

Voor 97 (21,2% van de) niet-OOB-kantoren is deze vraag niet van toepassing, omdat zij geen wettelijke controles verrichten.

Eén OOB-kantoor heeft niet het aantal nieuwe wettelijke controles vermeld en twee OOB-kantoren hebben uitsluitend het aantal nieuwe OOB-controles vermeld en niet het aantal nieuwe niet-OOB-controles. Deze drie accountantsorganisaties verrichten in totaal 8.947 wettelijke controles (41,5% van het totaal aantal wettelijke controles).

Aantal nieuwe wettelijke controles	OOB	niet-OOB	Totaal
Aantal nieuwe wettelijke controles bij OOB's	281	0	281
Aantal nieuwe wettelijke controles bij niet-OOB's	960	989	1.949
Totaal aantal nieuwe wettelijke controles	1.241	989	2.230

Tabel 3.2a Deze tabel vermeldt het aantal nieuwe wettelijke controles bij OOB's en bij niet-OOB's die de OOB-kantoren en de niet-OOB-kantoren hebben verricht.

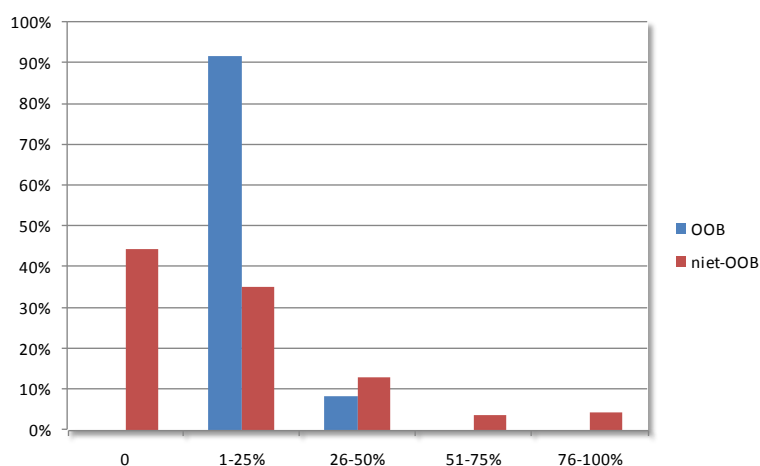

Figuur 3.2a Deze figuur geeft het procentuele aandeel weer van de OOB-kantoren en de niet-OOB-kantoren in het totale aantal nieuwe wettelijke controles.

Bij de niet-OOB-kantoren betrof gemiddeld 16% van het aantal wettelijke controles een nieuwe wettelijke controle. Bij de OOB-kantoren betrof gemiddeld 21% van het aantal wettelijke controles bij OOB's een nieuwe wettelijke controle en gemiddeld 7% van het aantal wettelijke controles bij niet-OOB's betrof een nieuwe wettelijke controle.

Percentage nieuwe wettelijke controles	OOB	niet-OOB	Totaal
0	0	160	160
1-25%	11	126	137
26-50%	1	46	47
51-75%	0	13	13
76-100%	0	15	15
Totaal	12	360	372

Tabel 3.2b Deze tabel vermeldt het aantal accountantsorganisaties (OOB-kantoren en de niet-OOB-kantoren) per categorie van het percentage nieuwe wettelijke controles ten opzichte van het totaal aantal wettelijke controles verricht door een accountantsorganisatie.

Figuur 3.2b Deze figuur geeft het procentuele aandeel weer van het aantal OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren per categorie van het percentage nieuwe wettelijke controles ten opzichte van het totaal aantal wettelijke controles verricht door een accountantsorganisatie.

3.3 Aantal beëindigde wettelijke controles

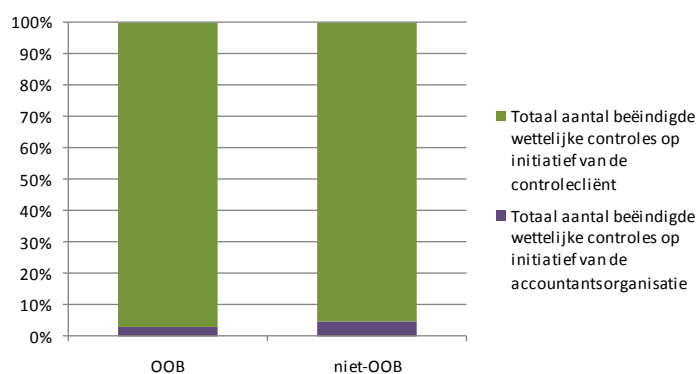
De AFM heeft de accountantsorganisaties gevraagd te vermelden hoeveel opdrachten tot het verrichten van een wettelijke controle in het meest recente afgesloten boekjaar van de accountantsorganisatie zijn beëindigd. Onder beëindigde opdrachten worden zowel reguliere opdrachtbeëindigingen als tussentijdse opdrachtbeëindigingen verstaan. Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen wettelijke controles bij OOB's en wettelijke controles bij niet-OOB's. Tevens is een onderscheid gemaakt tussen opdrachten die zijn beëindigd op initiatief van de accountantsorganisatie en opdrachten die zijn beëindigd op initiatief van de controlecliënt. Het vervallen van de controleplicht van een controlecliënt (bijvoorbeeld vanwege het niet langer voldoen aan de groottecriteria of vanwege een zogenoemde 403- of 408-verklaring) is hierbij beschouwd als een opdracht die op initiatief van de controlecliënt is beëindigd.

Voor 97 (21,2% van de) niet-OOB-kantoren is deze vraag niet van toepassing, omdat zij geen wettelijke controles verrichten.

Drie OOB-kantoren hebben niet (volledig) het aantal beëindigde wettelijke controles vermeld. Deze drie accountantsorganisaties verrichten in totaal 8.947 wettelijke controles (41,5% van het totaal aantal wettelijke controles).

	OOB	niet-OOB	Totaal
Totaal aantal beëindigde wettelijke controles op initiatief van de accountantsorganisatie	22	27	49
Waarvan bij OOB's	0	0	0
Waarvan bij niet-OOB's	22	27	49
Totaal aantal beëindigde wettelijke controles op initiatief van de controlecliënt	702	529	1.231
Waarvan bij OOB's	18	0	18
Waarvan bij niet-OOB's	684	529	1.213
Totaal aantal beëindigde wettelijke controles	724	556	1.280

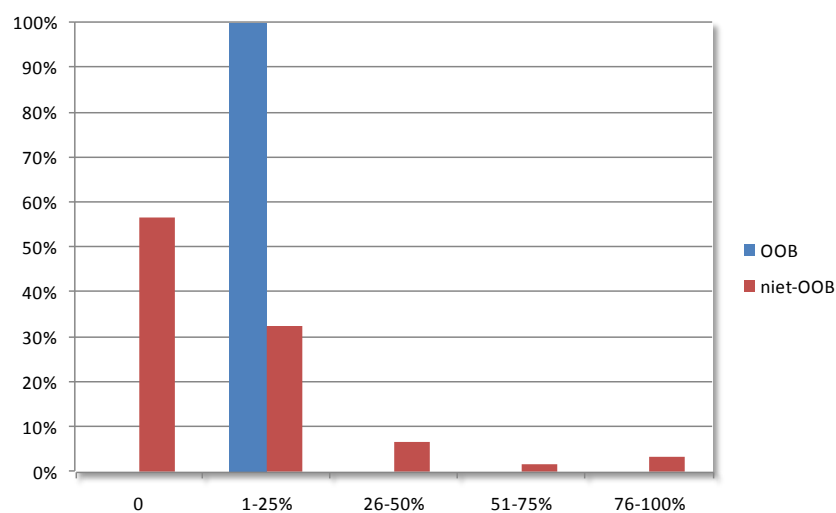
Tabel 3.3a Deze tabel vermeldt het aantal beëindigde wettelijke controles bij OOB's en bij niet-OOB's die de OOB-kantoren en de niet-OOB-kantoren hebben verricht.

Figuur 3.3a Deze figuur geeft de procentuele verdeling weer van het aantal beëindigde wettelijke controles op initiatief van de controlecliënt respectievelijk op initiatief van de accountantsorganisaties voor de OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren.

Percentage beëindigde wettelijke controles	OOB	niet-OOB	Totaal
0	0	203	203
1-25%	12	116	128
26-50%	0	24	24
51-75%	0	6	6
76-100%	0	11	11
Totaal	12	360	372

Tabel 3.3b Deze tabel vermeldt het aantal accountantsorganisaties (OOB-kantoren en de niet-OOB-kantoren) per categorie van het percentage beëindigde wettelijke controles ten opzichte van het totaal aantal wettelijke controles verricht door een accountantsorganisatie.

Figuur 3.3b Deze figuur geeft het procentuele aandeel weer van het aantal OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren per categorie van het percentage beëindigde wettelijke controles ten opzichte van het totaal aantal wettelijke controles verricht door een accountantsorganisatie.

4 In rekening gebrachte vergoedingen

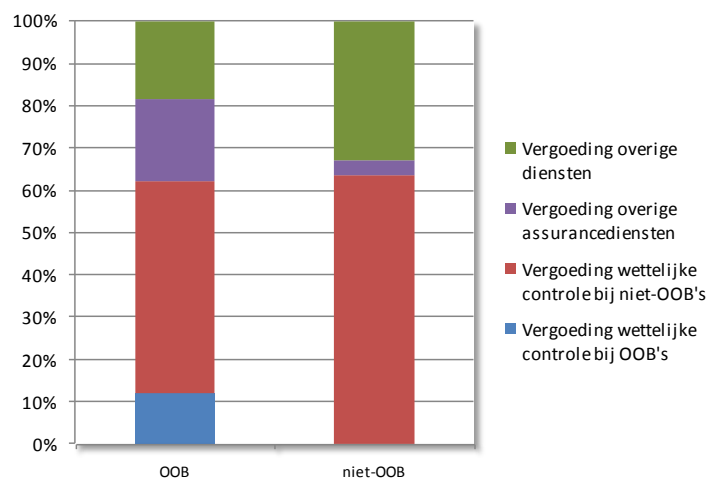
4.1 In rekening gebrachte vergoedingen

De AFM heeft de accountantsorganisaties gevraagd de vergoedingen te vermelden die de accountantsorganisatie over het meest recente afgesloten boekjaar van de accountantsorganisatie in rekening heeft gebracht bij haar controlecliënten. Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen de vergoedingen die in rekening zijn gebracht bij controlecliënten die OOB zijn en niet-OOB-controlecliënten.

Voor 97 (21,2% van de) niet-OOB-kantoren is deze vraag niet van toepassing, omdat zij geen wettelijke controles verrichten.

In rekening gebrachte vergoedingen (x 1 mln euro)	OOB	niet-OOB	Totaal
Vergoeding wettelijke controle bij OOB's	138	0	138
Vergoeding wettelijke controle bij niet-OOB's	580	112	692
Totale vergoeding wettelijke controle	718	112	830
Vergoeding overige assurancediensten bij controlecliënten	225	6	230
Vergoeding overige diensten bij controlecliënten	215	58	273
Totale vergoeding overige verleende diensten	440	64	504
Totaal in rekening gebrachte vergoedingen bij controlecliënten	1158	176	1334

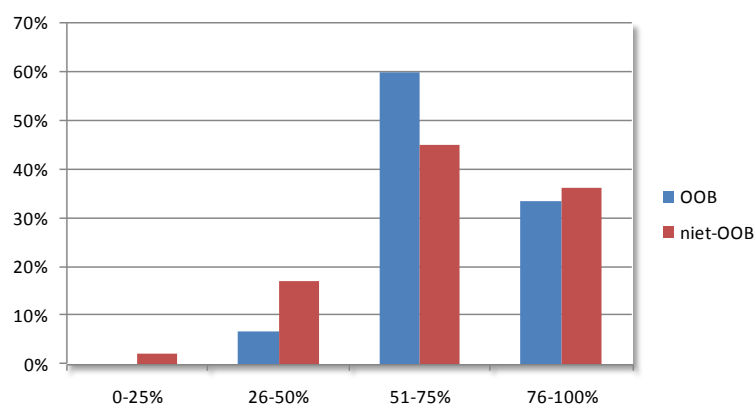
Tabel 4.1a Deze tabel vermeldt de totaal in rekening gebrachte vergoedingen voor het verrichten van wettelijke controles en overige diensten bij controlecliënten (OOB's en niet-OOB's) door de OOB-kantoren en de niet-OOB-kantoren.

Figuur 4.1a Deze figuur geeft voor de OOB-kantoren en de niet-OOB-kantoren aan welk percentage van de totale in rekening gebrachte vergoedingen bij controlecliënten betrekking heeft op vergoedingen voor wettelijke controles bij OOB's, wettelijke controles bij niet-OOB's, overige assurancediensten en overige diensten.

Percentage omzet wettelijke controle t.o.v. totaal in rekening gebrachte vergoedingen	OOB	niet-OOB	Totaal
0-25%	0	7	7
26-50%	1	61	62
51-75%	9	162	171
76-100%	5	130	135
Totaal	15	360	375

Tabel 4.1b Deze tabel vermeldt het aantal accountantsorganisaties waarvan het percentage in rekening gebrachte vergoedingen voor het verrichten van wettelijke controles ten opzichte van de totale in rekening gebrachte vergoedingen bij controlecliënten valt binnen de genoemde categorie.

Figuur 4.1b Deze figuur geeft het procentuele aandeel weer van het aantal OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren per categorie van het percentage in rekening gebrachte vergoedingen voor het verrichten van wettelijke controles ten opzichte van de totale in rekening gebrachte vergoedingen bij controlecliënten.

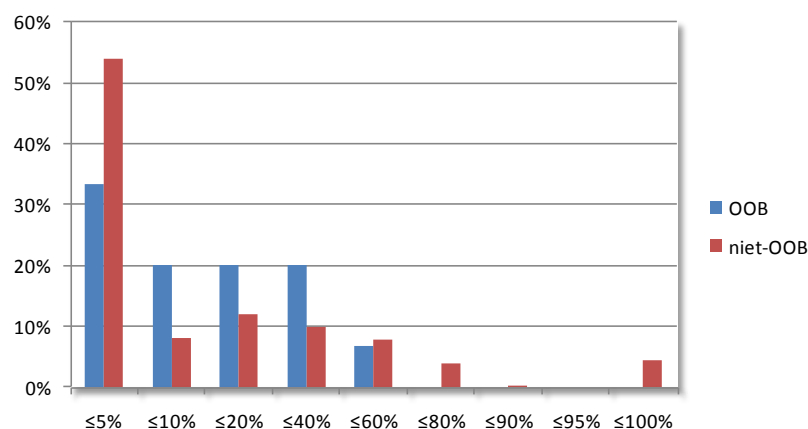
4.2 Omzet uit overige diensten groter dan omzet uit wettelijke controle

De AFM heeft de accountantsorganisaties gevraagd te vermelden bij hoeveel procent van het aantal wettelijke controles die zij hebben verricht in het meest recente afgesloten boekjaar van hun organisatie, de vergoeding die door hen in rekening is gebracht voor de overige verleende diensten meer bedraagt dan de vergoeding voor de wettelijke controle.

Voor 97 (21,2% van de) niet-OOB-kantoren is deze vraag niet van toepassing, omdat zij geen wettelijke controles verrichten.

Percentage opdrachten met omzet overige diensten groter dan omzet wettelijke controle	OOB	niet-OOB	Totaal
≤5%	5	194	199
6-10%	3	29	32
11-20%	3	43	46
21-40%	3	35	38
41-60%	1	28	29
61-80%	0	14	14
81-90%	0	1	1
91-95%	0	0	0
96-100%	0	16	16
Totaal	15	360	375

Tabel 4.2 Deze tabel vermeldt het aantal accountantsorganisaties waarvan het percentage opdrachten waarbij de in rekening gebrachte vergoeding voor het verrichten van overige diensten groter is dan de vergoeding voor de wettelijke controle valt binnen de genoemde categorieën.

Figuur 4.2 Deze figuur geeft het procentuele aandeel weer van het aantal OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren per categorie van het percentage opdrachten waarbij de in rekening gebrachte vergoeding voor het verrichten van overige diensten groter is dan de vergoeding voor de wettelijke controle.

4.3 Groepsomzet

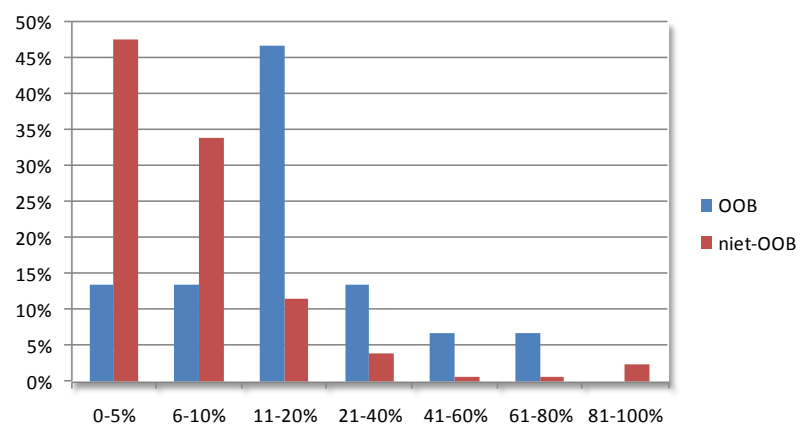
De AFM heeft de accountantsorganisaties die wettelijke controles verrichten gevraagd de totale omzet te vermelden van de groep waartoe de accountantsorganisatie behoort over het meest recente afgesloten boekjaar van die groep.

Groepsomzet	OOB	niet-OOB	Totaal
Totale groepsomzet (x 1 mln euro)	6.610	2.033	8.643
Gemiddeld percentage omzet uit wettelijke controles t.o.v. totale groepsomzet	20%	9%	10%

Tabel 4.3a Deze tabel vermeldt voor de OOB-kantoren en de niet-OOB-kantoren de totale omzet van de groep waartoe de accountantsorganisatie behoort en het gemiddelde percentage van de in rekening gebrachte vergoedingen voor het verrichten van wettelijke controles ten opzichte van de totale groepsomzet.

Percentage controleomzet t.o.v. groepsomzet	OOB	niet-OOB	Totaal
0-5%	2	171	173
6-10%	2	122	124
11-20%	7	41	48
21-40%	2	14	16
41-60%	1	2	3
61-80%	1	2	3
81-100%	0	8	8
Totaal	15	360	375

Tabel 4.3b Deze tabel vermeldt het aantal accountantsorganisaties (OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren) waarvan het percentage in rekening gebrachte vergoedingen voor het verrichten van wettelijke controles ten opzichte van de totale groepsomzet valt binnen de genoemde categorieën.

Figuur 4.3 Deze figuur geeft het procentuele aandeel weer van het aantal OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren per categorie van het percentage in rekening gebrachte vergoedingen voor het verrichten van wettelijke controles ten opzichte van de totale groepsomzet.

5 Accountantsverklaringen

5.1 Accountantsverklaringen

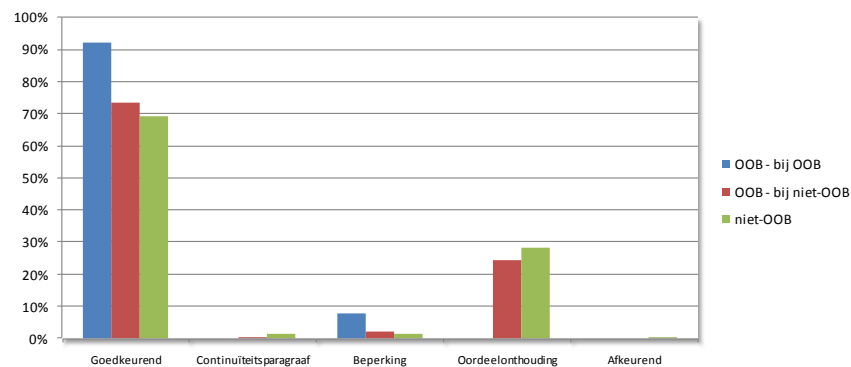
De AFM heeft de accountantsorganisaties gevraagd de accountantsverklaringen die hun externe accountants hebben afgegeven als uitkomst van de wettelijke controles die in het meest recente afgesloten boekjaar van hun organisatie zijn verricht (zoals vermeld in vraag 3.1) te onderscheiden naar soort accountantsverklaring. Daarbij is een onderscheid gemaakt tussen accountantsverklaringen voor OOB's en voor niet-OOB's.

Voor 97 (21,2% van de) niet-OOB-kantoren is deze vraag niet van toepassing, omdat zij geen wettelijke controles verrichten.

Negen (60% van de) OOB-kantoren en negen (2,5% van de) niet-OOB-kantoren hebben aangegeven dat zij deze informatie niet beschikbaar hebben. Deze achttien accountantsorganisaties hebben in totaal 15.278 wettelijke controles verricht (70,9% van het totaal aantal wettelijke controles).

Soort verklaring	OOB-kantoren		niet-OOB-kantoren	Totaal
	OOB-cliënten	niet-OOB-cliënten	niet-OOB-cliënten	
Goedkeurend	12	423	3919	4354
Continuïteitsparagraaf	0	2	82	84
Beperking	1	12	72	85
Oordeelonthouding	0	140	1597	1737
Afkeurend	0	0	4	4
Totaal	13	577	5674	6264

Tabel 5.1 Deze tabel vermeldt het aantal accountantsverklaringen per soort accountantsverklaring dat is afgegeven door de OOB-kantoren bij OOB's en bij niet-OOB's en door de niet-OOB-kantoren bij niet-OOB's.

Figuur 5.1 Deze figuur geeft het procentuele aandeel weer van het aantal accountantsverklaringen per soort accountantsverklaring dat is afgegeven door de OOB-kantoren bij OOB's en bij niet-OOB's en door de niet-OOB-kantoren bij niet-OOB's.

6 Externe accountants en overige medewerkers

6.1 Aantal externe accountants

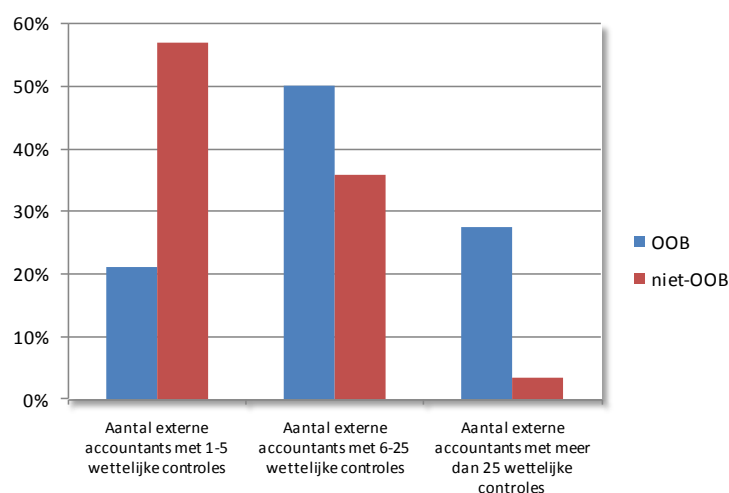
De AFM heeft de accountantsorganisaties gevraagd te vermelden door hoeveel externe accountants de wettelijke controles zoals vermeld bij vraag 3.1 zijn verricht. Verder hebben de accountantsorganisaties het aantal wettelijke controles geteld dat iedere externe accountant heeft verricht en vermeld hoeveel externe accountants in ieder van de onderstaande drie categorieën vallen.

Voor 97 (21,2% van de) niet-OOB-kantoren is deze vraag niet van toepassing, omdat zij geen wettelijke controles verrichten.

Eén OOB-kantoor heeft niet het aantal externe accountants ingevuld. Dit kantoor verricht circa 14% van het totaal aantal wettelijke controles.

Externe accountants	OOB	niet-OOB	Totaal
Totaal aantal externe accountants	599	854	1453
Aantal externe accountants met 1-5 wettelijke controles	128	505	633
Aantal externe accountants met 6-25 wettelijke controles	304	318	622
Aantal externe accountants met meer dan 25 wettelijke controles	167	31	198
Gemiddeld aantal wettelijke controles per externe accountant	21	7	15

Tabel 6.1 Deze tabel vermeldt het aantal externe accountants bij OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren die de wettelijke controles hebben verricht zoals vermeld in tabel 3.1a, in totaal en per categorie. Tevens is het gemiddelde aantal wettelijke controles per externe accountants vermeld.

Figuur 6.1 Deze figuur geeft de procentuele verdeling weer voor de OOB-kantoren en de niet-OOB-kantoren van het aantal externe accountants per categorie aantal wettelijke controles per externe accountant.

6.2 Externe accountants niet betrokken bij wettelijke controles

De AFM heeft de accountantsorganisaties gevraagd te vermelden hoeveel accountants die bij de accountantsorganisatie werkzaam zijn of aan de accountantsorganisatie zijn verbonden en die als externe accountant zijn ingeschreven in het register van de AFM in het meest recente boekjaar van de accountantsorganisatie *niet* betrokken zijn geweest bij het verrichten van wettelijke controles.

Voor 97 (21,2% van de) niet-OOB-kantoren is deze vraag niet van toepassing, omdat zij geen wettelijke controles verrichten.

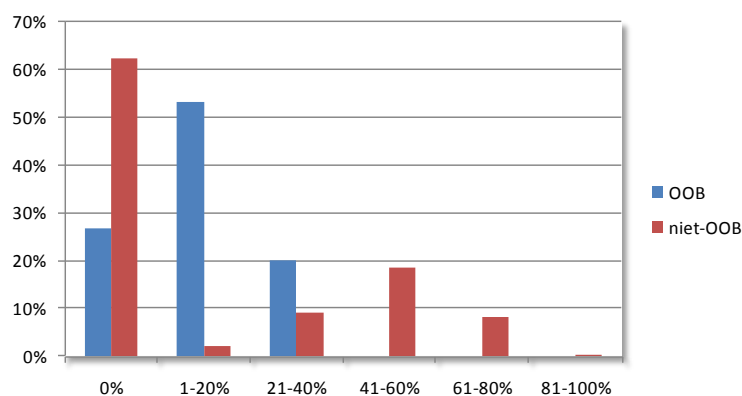
Twee niet-OOB-kantoren hebben aangegeven dat deze informatie niet beschikbaar is. Deze kantoren verrichten circa 0,6% van het totaal aantal wettelijke controles.

Externe accountants	OOB	niet-OOB	Totaal
Totaal aantal externe accountants niet betrokken bij wettelijke controles	76	231	307

Tabel 6.2a Deze tabel vermeldt het aantal accountants bij OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren die als externe accountant zijn ingeschreven in het register van de AFM in het meest recente boekjaar van de accountantsorganisatie en niet betrokken zijn geweest bij het verrichten van wettelijke controles.

Percentage externe accountants niet betrokken	OOB	niet-OOB	Totaal
0%	4	223	226
1-20%	8	7	15
21-40%	3	32	35
41-60%	0	66	66
61-80%	0	29	29
81-100%	0	1	1
Totaal	15	358	373

Tabel 6.2b Deze tabel vermeldt het aantal accountantsorganisaties (OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren) waarvan het percentage externe accountants dat niet betrokken was bij het verrichten van wettelijke controles valt binnen de genoemde categorieën.

Figuur 6.2 Deze figuur geeft de procentuele verdeling weer voor de OOB-kantoren en de niet-OOB-kantoren van het aantal externe accountants per categorie van het percentage externe accountants dat niet betrokken was bij het verrichten van wettelijke controles.

6.3 Medewerkers betrokken bij wettelijke controles

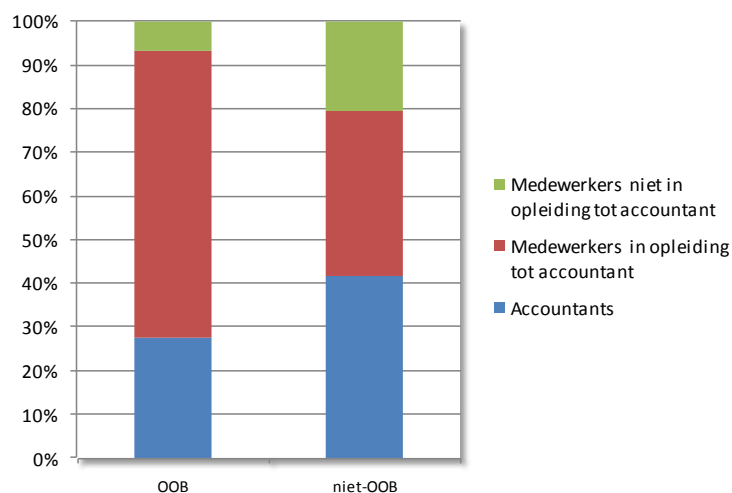
De AFM heeft de accountantsorganisaties gevraagd te vermelden hoeveel overige medewerkers (gemeten in FTE's), anders dan externe accountants, van de accountantsorganisatie in het meest recente afgesloten boekjaar van de accountantsorganisatie direct waren betrokken bij het verrichten van wettelijke controles. Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen accountants (registeraccountants en Accountants-Administratieconsulenten), medewerkers die in opleiding zijn tot accountant en medewerkers die niet in opleiding zijn tot accountant.

Voor 97 (21,2% van de) niet-OOB-kantoren is deze vraag niet van toepassing, omdat zij geen wettelijke controles verrichten.

Vijf OOB-kantoren en negen niet-OOB-kantoren hebben aangegeven dat deze informatie niet beschikbaar is. Deze veertien accountantsorganisaties hebben in het meest recente afgelopen boekjaar van de accountantsorganisatie 4.718 wettelijke controles verricht (22% van het totaal aantal wettelijke controles).

Aantal medewerkers	OOB	niet-OOB	Totaal
Accountants	1052	812	1864
Medewerkers in opleiding tot accountant	3339	1717	5056
Medewerkers niet in opleiding tot accountant	512	594	1106
Totaal aantal medewerkers	4903	3123	8026

Tabel 6.3 Deze tabel vermeldt het aantal medewerkers bij OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren die betrokken zijn geweest bij het verrichten van de wettelijke controles zoals vermeld in tabel 3.1a.

Figuur 6.3 Deze figuur geeft de gemiddelde procentuele verdeling weer per accountantsorganisatie (OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren) van de verschillende soorten medewerkers ten opzichte van het totaal aantal medewerkers, anders dan externe accountants, die zijn betrokken bij het verrichten van wettelijke controles.

6.4 Uren besteed aan wettelijke controles

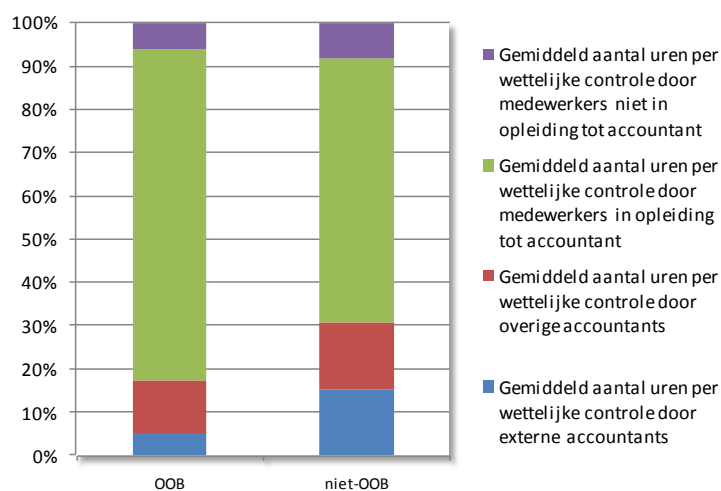
De AFM heeft de accountantsorganisaties gevraagd het totaal aantal uren te vermelden dat de medewerkers van de accountantsorganisatie in het meest recente afgesloten boekjaar van de accountantsorganisatie hebben besteed aan het verrichten van wettelijke controles. Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen de uren die zijn gemaakt door externe accountants, overige accountants, medewerkers die in opleiding voor accountant zijn en medewerkers die niet in opleiding voor accountant zijn.

Voor 97 (21,2% van de) niet-OOB-kantoren is deze vraag niet van toepassing, omdat zij geen wettelijke controles verrichten.

Vijf OOB-kantoren en 49 niet-OOB-kantoren hebben aangegeven dat deze informatie niet beschikbaar is, of hebben niet het totaal aantal uren onderverdeeld naar de verschillende functies van medewerkers. Deze 54 accountantsorganisaties hebben in het meest recente afgelopen boekjaar van de accountantsorganisatie 8.009 wettelijke controles verricht (37% van het totaal aantal wettelijke controles).

Aantal uren	OOB	niet-OOB	Totaal
Totaal aantal uren	2.263.244	1.440.212	3.703.456
Gemiddeld aantal uren per wettelijke controle	262	295	274
Gemiddeld aantal uren per wettelijke controle door externe accountants	13	45	24
Gemiddeld aantal uren per wettelijke controle door overige accountants	32	45	37
Gemiddeld aantal uren per wettelijke controle door medewerkers in opleiding tot accountant	201	180	194
Gemiddeld aantal uren per wettelijke controle door medewerkers niet in opleiding tot accountant	16	24	19

Tabel 6.4 Deze tabel vermeldt het totaal aantal uren dat door de medewerkers van de accountantsorganisaties (OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren) is besteed aan het verrichten van wettelijke controles en het gemiddeld aantal uren, onderverdeeld naar de verschillende soorten medewerkers.

Figuur 6.4 Deze figuur geeft de gemiddelde procentuele verdeling weer per accountantsorganisatie (OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren) van het aantal uren dat is besteed het verrichten van wettelijke controles door de verschillende soorten medewerkers ten opzichte van het totaal aantal uren dat is besteed het verrichten van wettelijke controles door de medewerkers van de accountantsorganisatie.

6.5 Uren besteed aan opleidingen

De AFM heeft de accountantsorganisaties gevraagd het totaal aantal uren te vermelden dat de medewerkers van de accountantsorganisatie (externe accountants zoals vermeld in vraag 6.1 en overige medewerkers zoals vermeld in vraag 6.3) in het meest recente afgesloten boekjaar van de accountantsorganisatie hebben besteed aan het volgen van werkgerelateerde opleidingen (waaronder cursussen, trainingen, congressen, seminars e.d.).

Voor 97 (21,2% van de) niet-OOB-kantoren is deze vraag niet van toepassing, omdat zij geen wettelijke controles verrichten.

Zes OOB-kantoren en 75 niet-OOB-kantoren hebben aangegeven dat deze informatie niet beschikbaar is. Deze 81 accountantsorganisaties hebben in het meest recente afgelopen boekjaar van de accountantsorganisatie 5.715 wettelijke controles verricht (27% van het totaal aantal wettelijke controles).

Uren besteed aan opleidingen	OOB	niet-OOB	Totaal
Totaal aantal uren	850.027	230.012	1.080.039
Gemiddeld aantal opleidingsuren per wettelijke controle	77	48	68
Gemiddeld aantal opleidingsuren per medewerker	158	72	126

Tabel 6.5 Deze tabel vermeldt het totaal aantal uren dat door de medewerkers van de accountantsorganisaties (OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren) is besteed aan het aan het volgen van werkgerelateerde opleidingen en het gemiddeld aantal opleidingsuren per wettelijke controle en per medewerker.

7 Kenmerken cliëntenportefeuille

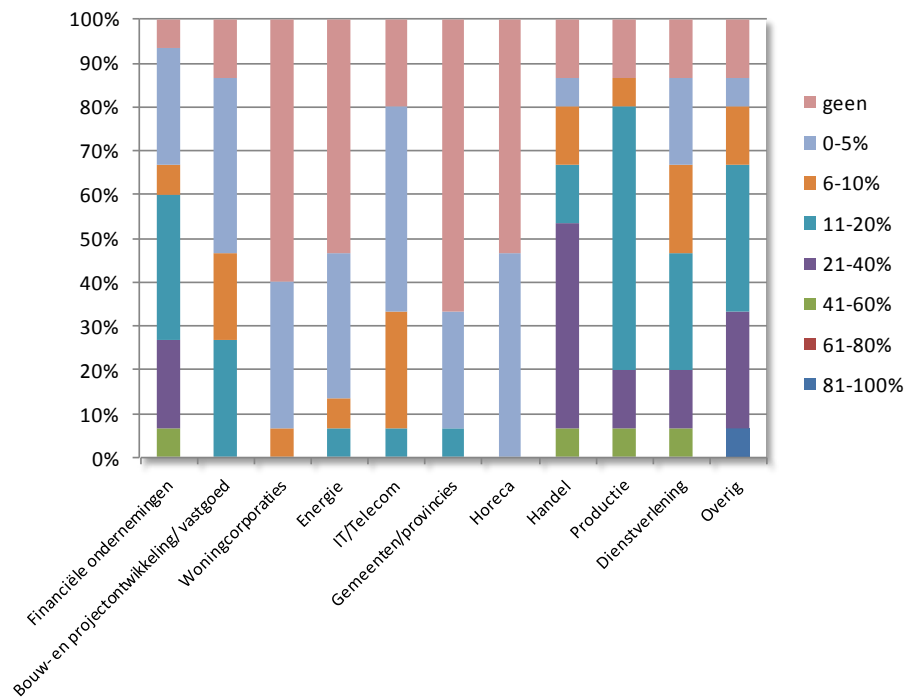
7.1 Sectoren controlecliënten

De AFM heeft de accountantsorganisaties gevraagd te vermelden hoeveel procent van de totale in rekening gebrachte vergoedingen (voor wettelijke controle en overige verleende diensten) bij controlecliënten de accountantsorganisatie in het meest recente afgesloten boekjaar van de accountantsorganisatie in rekening heeft gebracht bij controlecliënten in de sectoren financiële ondernemingen, bouw- en projectontwikkeling/ vastgoed, woningcorporaties, energie, IT/telecom, gemeenten/provincies, horeca, handel, productie, dienstverlening en overig. NB: De bepaling van de toepasselijke sector per controlecliënt is de keuze van de accountantsorganisatie: als een controlecliënt actief is in meerdere sectoren, dan is de sector van de hoofdactiviteit gekozen, of zijn, voor zover mogelijk, de in rekening gebrachte vergoedingen verdeeld over de verschillende sectoren waarin de controlecliënt actief is.

Voor 97 (21,2% van de) niet-OOB-kantoren is deze vraag niet van toepassing, omdat zij geen wettelijke controles verrichten.

Percentage omzet in sector door OOB-kantoren	Financiële ondernemingen	Bouw- en projectontwikkeling/vastgoed	Woningcorporaties	Energie	IT/Telecom	Gemeenten/provincies	Horeca	Handel	Productie	Dienstverlening	Overig
geen	1	2	9	8	3	10	8	2	2	2	2
0-5%	4	6	5	5	7	4	7	1	0	3	1
6-10%	1	3	1	1	4	0	0	2	1	3	2
11-20%	5	4	0	1	1	1	0	2	9	4	5
21-40%	3	0	0	0	0	0	0	7	2	2	4
41-60%	1	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0
61-80%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
81-100%	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Totaal	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15

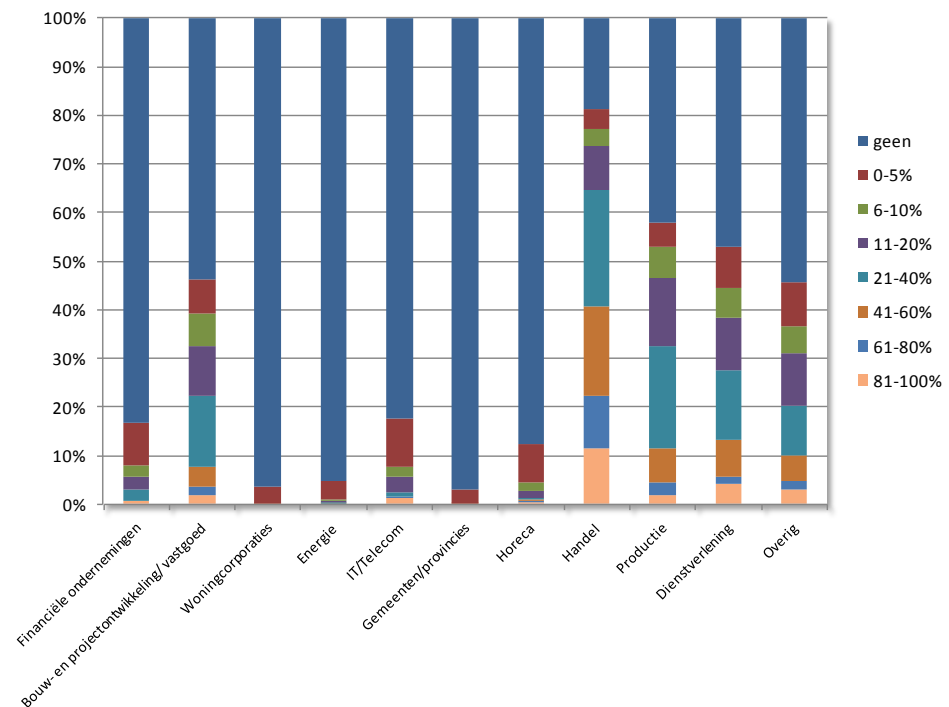
Tabel 7.1a Deze tabel vermeldt het aantal OOB-kantoren dat heeft aangegeven dat zij een deel van de totale vergoedingen die zij in rekening hebben gebracht bij controlecliënten, in rekening hebben gebracht bij controlecliënten die actief zijn in de genoemde sectoren.

Figuur 7.1a Deze figuur geeft het gemiddelde procentuele aandeel weer van OOB-kantoren die hebben aangegeven dat zij een deel van de totale vergoedingen die zij in rekening hebben gebracht bij controlecliënten, in rekening hebben gebracht bij controlecliënten die actief zijn in de genoemde sectoren.

Percentage omzet in sector door niet-OOB-kantoren	Financiële ondernemingen	Bouw- en projectontwikkeling/vastgoed	Woningcorporaties	Energie	IT/Telecom	Gemeenten/provincies	Horeca	Handel	Productie	Dienstverlening	Overig
geen	300	194	347	343	296	349	315	67	152	169	196
0-5%	31	25	12	13	36	10	29	15	17	31	32
6-10%	9	24	0	1	8	0	6	13	23	22	20
11-20%	9	37	0	1	11	0	5	32	51	39	39
21-40%	8	52	0	1	3	0	1	86	75	51	37
41-60%	0	15	0	0	0	0	1	67	26	28	19
61-80%	0	6	0	0	1	0	1	38	9	5	6
81-100%	3	7	1	1	5	1	2	42	7	15	11
Totaal	360	360	360	360	360	360	360	360	360	360	360

Tabel 7.1b Deze tabel vermeldt het aantal niet-OOB-kantoren dat heeft aangegeven dat zij een deel van de totale vergoedingen die zij in rekening hebben gebracht bij controlecliënten, in rekening hebben gebracht bij controlecliënten die actief zijn in de genoemde sectoren.

Figuur 7.1b Deze figuur geeft het gemiddelde procentuele aandeel weer van niet-OOB-kantoren die hebben aangegeven dat zij een deel van de totale vergoedingen die zij in rekening hebben gebracht bij controlecliënten, in rekening hebben gebracht bij controlecliënten die actief zijn in de genoemde sectoren.

8 Kwaliteitsbeleid en stelsel van kwaliteitsbeheersing

8.1 OKB bij niet-OOB-controles

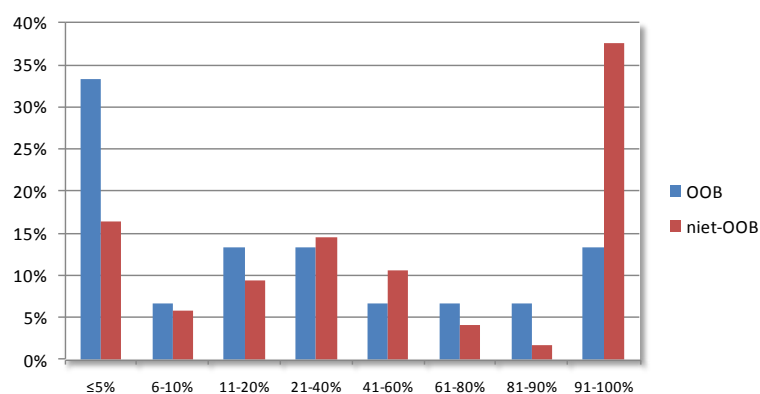
De AFM heeft de accountantsorganisaties gevraagd aan te geven bij hoeveel wettelijke controles die zij hebben verricht bij niet-OOB's een opdrachtgericht kwaliteitsbeoordeling (OKB) heeft plaatsgevonden.

Voor 97 (21,2% van de) niet-OOB-kantoren is deze vraag niet van toepassing, omdat zij geen wettelijke controles verrichten.

In totaal hebben de OOB-kantoren aangegeven dat zij bij 1.484 van de 14.047 wettelijke controles (10,6%) die zij hebben verricht bij niet-OOB's een OKB hebben laten uitvoeren. De niet-OOB-kantoren hebben aangegeven dat zij bij 2.402 van de 6.140 wettelijke controles (39%) die zij hebben verricht bij niet-OOB's een OKB lieten uitvoeren.

Percentage wettelijke controles bij niet-OOB met OKB	OOB	niet-OOB	Totaal
≤5%	5	59	64
6-10%	1	21	22
11-20%	2	34	36
21-40%	2	52	54
41-60%	1	38	39
61-80%	1	15	16
81-90%	1	6	7
91-100%	2	135	137
Totaal	15	360	375

Tabel 8.1 Deze tabel vermeldt het aantal accountantsorganisaties (OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren) per categorie van het percentage van wettelijke controles bij niet-OOB's waarbij een OKB heeft plaatsgevonden.

Figuur 8.1 Deze figuur geeft het procentuele aandeel weer van accountantsorganisaties (OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren) per categorie van het percentage van wettelijke controles bij niet-OOB's waarbij een OKB heeft plaatsgevonden.

8.2 Externe OKB

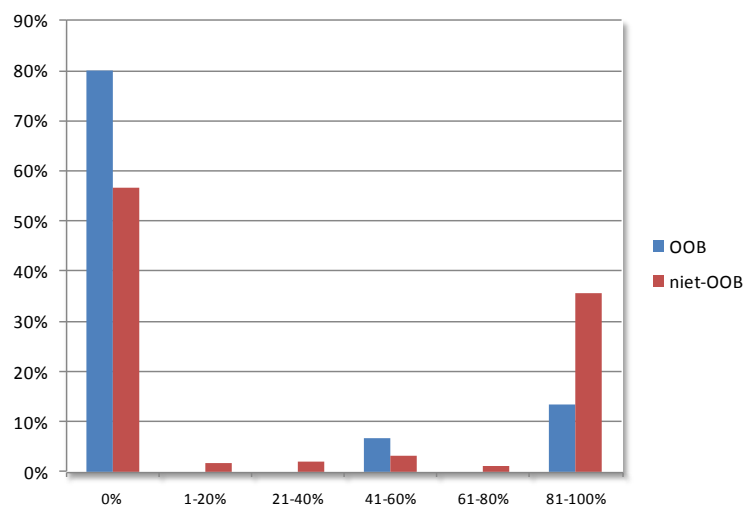
De AFM heeft alle niet-OOB-kantoren gevraagd om, indien van toepassing, aan te geven hoeveel procent van de opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordelingen bij hun organisatie worden verricht door kwaliteitsbeoordelaars van buiten hun organisatie. De AFM heeft ook gevraagd daarbij de naam of namen te vermelden van de externe kwaliteitsbeoordelaar(s).

Voor 97 (21,2% van de) niet-OOB-kantoren is deze vraag niet van toepassing, omdat zij geen wettelijke controles verrichten.

Onderstaande tabel en grafiek geven het percentage externe OKB's weer.

Percentage externe OKB's	OOB	Niet-OOB	Totaal
0%	12	204	216
1-20%	0	6	6
21-40%	0	7	7
41-60%	1	11	12
61-80%	0	4	4
81-100%	2	128	130
Totaal	15	360	375

Tabel 8.2a Deze tabel vermeldt het aantal accountantsorganisaties (OOB- en niet-OOB-kantoren) per categorie van het percentage van OKB's dat is uitgevoerd door een externe OKB'er.

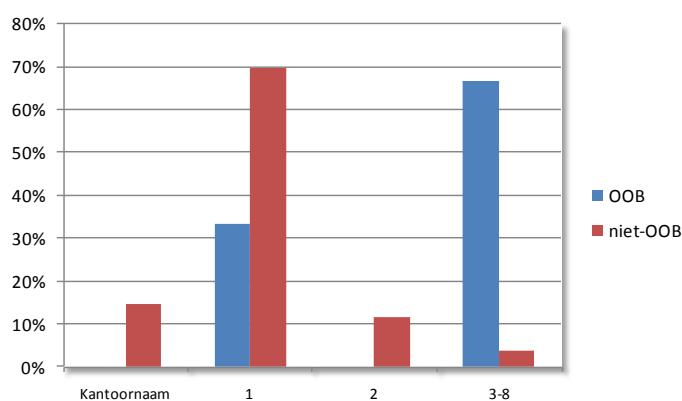

Figuur 8.2a Deze figuur geeft het procentuele aandeel weer van de OOB- en niet-OOB-kantoren per categorie van het percentage van OKB's dat is uitgevoerd door een externe OKB'er.

De accountantsorganisatie die OKB's door een externe OKB'er hebben laten uitvoeren, hebben ook de naam van de desbetreffende OKB'er(s) ingevuld of de naam van de organisatie die zij hebben ingeschakeld om de OKB's uit te voeren.

Externe OKB'er	OOB	niet-OOB	Totaal
Kantoornaam	0	23	23
1	1	109	110
2	0	18	18
3-8	2	6	8
Totaal	3	156	159

Tabel 8.2b Deze tabel vermeldt het aantal niet-OOB-kantoren dat een naam van een kantoor of organisatie heeft ingevuld die de externe OKB's heeft uitgevoerd, respectievelijk die 1, 2 of meer verschillende namen van externe OKB'ers hebben ingevuld.

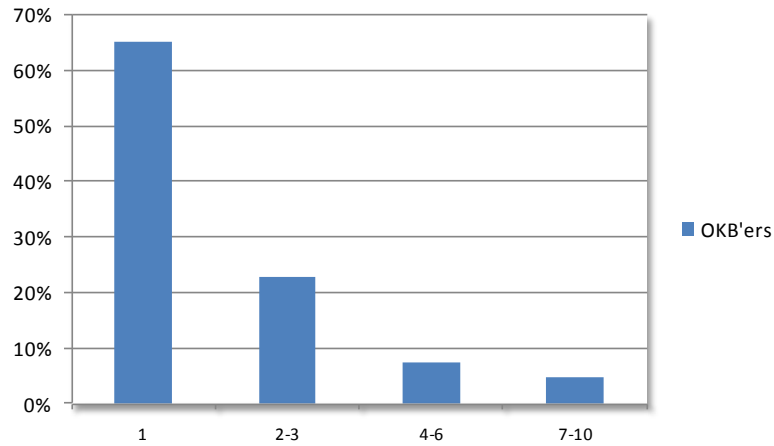

Figuur 8.2b Deze figuur geeft het procentuele aandeel weer van de OOB- en niet-OOB-kantoren per categorie van ingevulde namen van externe OKB'ers.

In totaal zijn 109 unieke namen ingevuld van externe personen of organisaties die de OKB's hebben verricht. Sommige namen zijn door meerdere accountantsorganisaties ingevuld.

Aantal accountantsorganisaties waar de externe OKB'er actief is	Aantal externe OKB'ers
1	71
2-3	25
4-6	8
7-10	5
Totaal	109

Tabel 8.2c Deze tabel vermeldt het aantal externe OKB'ers per categorie van het aantal accountantsorganisaties waarbij zij OKB's verrichten.

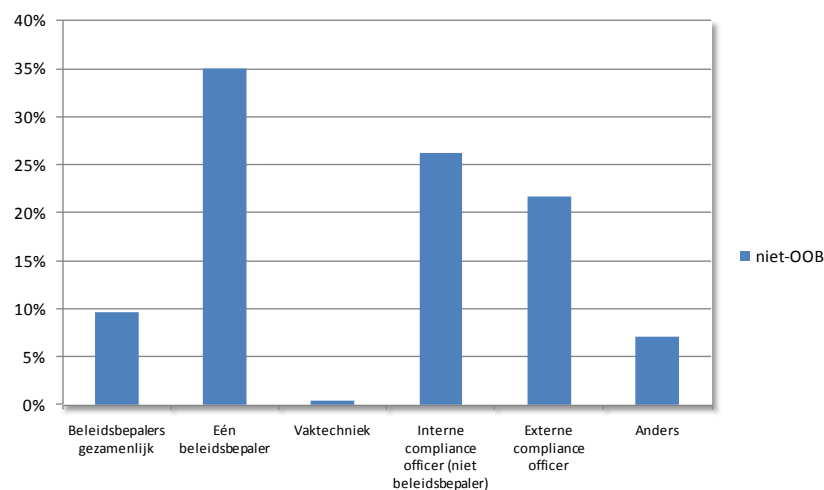
Figuur 8.2c Deze figuur geeft het procentuele aandeel weer van externe OKB'ers per categorie van het aantal accountantsorganisaties waarbij zij OKB's verrichten.

8.3 Compliance functie

De AFM heeft alle niet-OOB-kantoren gevraagd om aan te geven wie binnen hun organisatie is belast met de uitvoering van het toezicht op de naleving van de bij en krachtens de artikelen 13 tot en met 21 van de Wta gestelde regels, de zogenaamde compliance functie.

Verantwoordelijk voor compliance functie	niet-OOB
Beleidsbepalers gezamenlijk	44
Eén beleidsbepaler	160
Vaktechniek	2
Interne compliance officer (niet beleidsbepaler)	120
Externe compliance officer	99
Anders	32
Totaal	457

Tabel 8.3 Deze tabel vermeldt het aantal niet-OOB-kantoren per persoon of personen die de compliance functie vervult of vervullen.

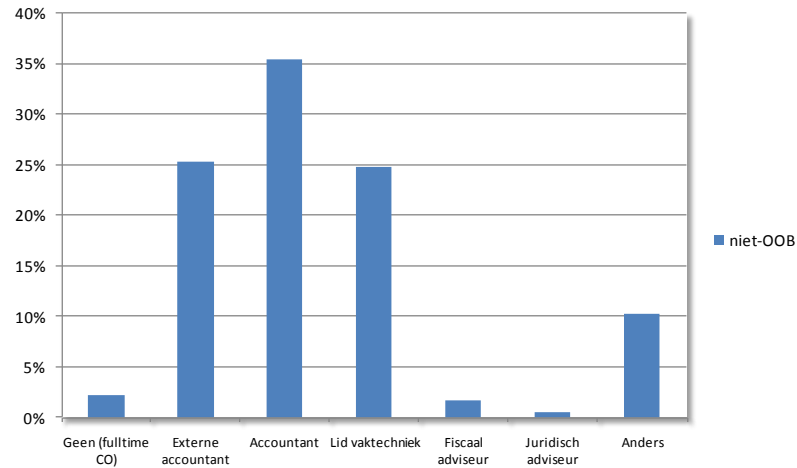
Figuur 8.3 Deze figuur geeft het procentuele aandeel weer van niet-OOB-kantoren per persoon of personen die de compliance functie vervult of vervullen.

8.4 Overige functies interne compliance officer

De AFM heeft de 120 niet-OOB-kantoren waarbij de compliance functie wordt ingevuld door een compliance officer binnen de accountantsorganisatie die geen beleidsbepaler is, gevraagd te vermelden welke overige functies deze persoon vervult binnen de accountantsorganisatie. Daarbij zijn meerdere antwoorden mogelijk.

Overige functie(s)	niet-OOB
Geen (fulltime CO)	4
Externe accountant	47
Accountant	66
Lid vaktechniek	46
Fiscaal adviseur	3
Juridisch adviseur	1
Anders	19
Totaal	186

Tabel 8.4 Deze tabel vermeldt per overige functie(s) het aantal niet-OOB-kantoren waarbij de compliance officer naast de compliance functie nog overige functie(s) vervult binnen de accountantsorganisatie.

Figuur 8.4 Deze figuur geeft het procentuele aandeel weer van niet-OOB-kantoren per overige functie(s) die de compliance officer vervult binnen de accountantsorganisatie.

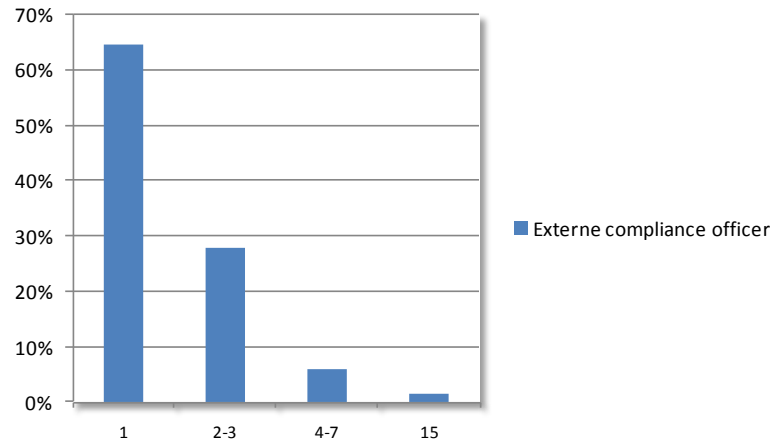
8.5 Externe compliance officer

De AFM heeft de niet-OOB-kantoren waarbij de compliance functie wordt ingevuld door een compliance officer van buiten de accountantsorganisatie of door een andere (accountants)organisatie, gevraagd de naam van deze persoon of organisatie te vermelden.

In totaal zijn 68 unieke namen ingevuld van externe personen of organisaties die de compliance functie hebben vervuld. Sommige namen zijn door meerdere accountantsorganisaties ingevuld.

Aantal accountantsorganisaties waar de externe compliance officer actief is	Aantal externe compliance officers
1	44
2-3	19
4-7	4
20	1
Totaal	68

Tabel 8.5 Deze tabel vermeldt het aantal externe compliance officers per categorie van aantal accountantsorganisaties waarbij zij de compliance functie vervullen.

Figuur 8.5 Deze figuur geeft het procentuele aandeel weer van de externe compliance officers per categorie van aantal accountantsorganisaties waarbij zij de compliance functie vervullen.

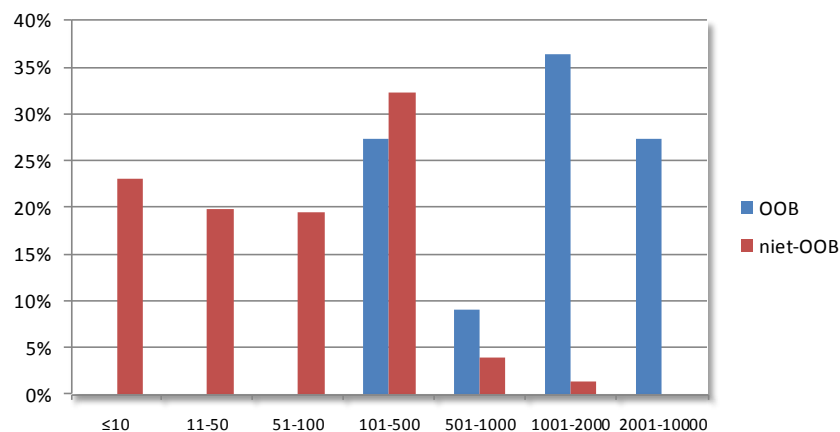
8.6 Uren compliance functie

De AFM heeft de accountantsorganisaties gevraagd het totaal aantal uren te vermelden dat voor hun organisatie in het meest recente afgesloten boekjaar van de accountantsorganisatie is besteed aan de compliance functie met betrekking tot het uitvoeren van wettelijke controles. Hierbij zijn zowel de uren meegenomen die door medewerkers van de accountantsorganisatie als door personen buiten de accountantsorganisatie zijn besteed aan de compliance functie.

Vier OOB-kantoren en 175 niet-OOB-kantoren hebben aangegeven dat deze informatie niet beschikbaar is. Deze 179 accountantsorganisaties verrichten in totaal 7.196 wettelijke controles (33,4% van het totaal aantal wettelijke controles).

Aantal uren compliance per accountantsorganisatie	OOB	niet-OOB	Totaal
≤10	0	65	65
11-50	0	56	56
51-100	0	55	55
101-500	3	91	94
501-1000	1	11	12
1001-2000	4	4	8
2001-10000	3	0	3
Totaal	11	282	293

Tabel 8.6 Deze tabel vermeldt het aantal accountantsorganisaties (OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren) per categorie van aantal uren dat is besteed aan de compliance functie met betrekking tot het uitvoeren van wettelijke controles.

Figuur 8.6 Deze figuur geeft het procentuele aandeel weer van de OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren per categorie van aantal uren dat is besteed aan de compliance functie met betrekking tot het uitvoeren van wettelijke controles.

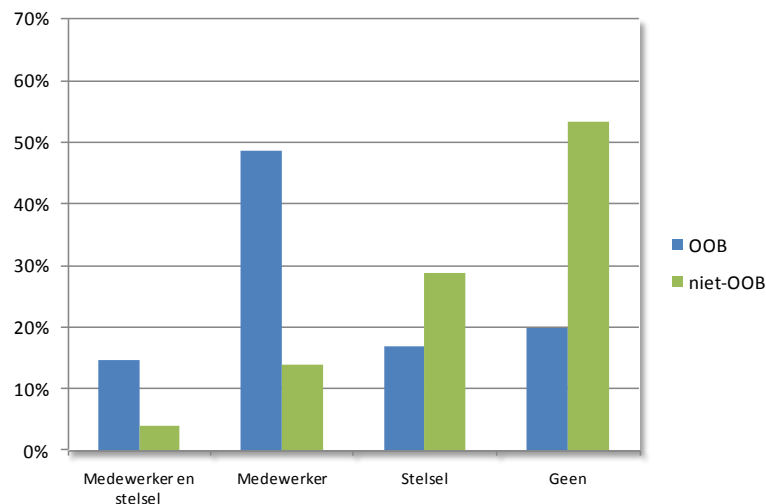
8.7 Schendingen

De AFM heeft de accountantsorganisaties gevraagd het aantal schendingen te vermelden door externe accountants en overige medewerkers van de bij en krachtens de artikelen 13 tot en met 21 (voor OOB-vergunninghouders: 24) van de wet gestelde regels, die zijn opgenomen in de schendingenregistratie van de accountantsorganisatie over het meest recente afgesloten boekjaar en het daaraan voorafgaande boekjaar van de accountantsorganisatie. Hierbij is ook vermeld hoeveel schendingen hebben geleid tot maatregelen jegens de betrokken medewerkers en hoeveel schendingen hebben geleid tot aanpassing van het stelsel van kwaliteitsbeheersing van de accountantsorganisatie.

Eén OOB-kantoor heeft niet het aantal schendingen ingevuld. Dit kantoor verricht circa 14% van het totaal aantal wettelijke controles.

Maatregelen n.a.v. schending	OOB	Niet-OOB	Totaal
Medewerker en stelsel	74	64	138
Medewerker	248	218	466
Stelsel	86	456	542
Geen	101	842	943
Totaal	509	1580	2089

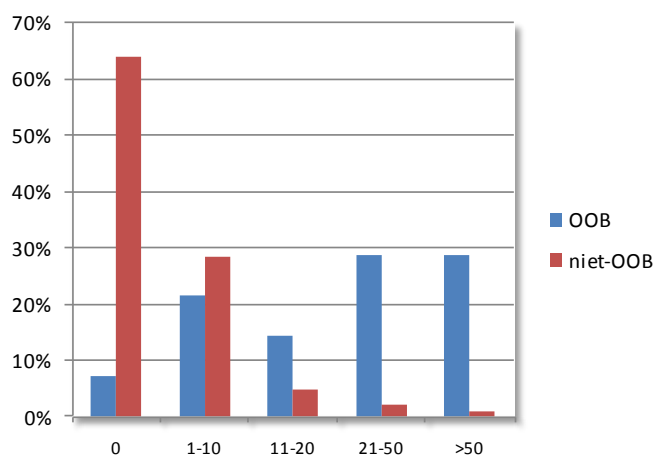
Tabel 8.7a Deze tabel vermeldt het aantal schendingen die zijn opgenomen in de schendingenregisters van de accountantsorganisaties (OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren) per maatregel waartoe de schending heeft geleid.

Figuur 8.7a Deze figuur geeft het procentuele aandeel weer van het aantal schendingen per maatregel waartoe de schending heeft geleid ten opzichte van het totaal aantal schendingen voor de OOB-kantoren en de niet-OOB-kantoren.

Aantal schendingen	OOB	Niet-OOB	Totaal
0	1	292	293
1-10	3	130	133
11-20	2	22	24
21-50	4	9	13
>50	4	4	8
Totaal	14	457	471

Tabel 8.7b Deze tabel vermeldt het aantal accountantsorganisaties (OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren) per categorie van aantal schendingen die zijn opgenomen in de schendingenregisters van de accountantsorganisaties.

Figuur 8.7b Deze figuur geeft het procentuele aandeel weer van het aantal accountantsorganisaties (OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren) per categorie van aantal schendingen die zijn opgenomen in de schendingenregisters van de accountantsorganisaties.

8.8 Klachten en claims

De AFM heeft de accountantsorganisaties gevraagd hoeveel klachten en claims er in het meest recente afgesloten boekjaar en in het daaraan voorafgaande boekjaar van de accountantsorganisatie bij de accountantsorganisatie zijn ingediend over de accountantsorganisatie of over medewerkers van de accountantsorganisatie ten aanzien van wettelijke controles.

Voor 97 (21,2% van de) niet-OOB-kantoren is deze vraag niet van toepassing, omdat zij geen wettelijke controles verrichten.

Aantal klachten/claims	OOB	Niet-OOB	Totaal
Klachten	4	40	44
Claims	9	4	13

Tabel 8.8a Deze tabel vermeldt het totale aantal klachten en claims over de accountantsorganisatie of over medewerkers van de accountantsorganisatie ten aanzien van wettelijke controles dat is ingediend bij de accountantsorganisaties (OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren).

Percentage kantoren met klachten/claims	OOB	Niet-OOB	Totaal
Klachten	13,3%	5,0%	5,3%
Claims	20,0%	1,1%	1,9%

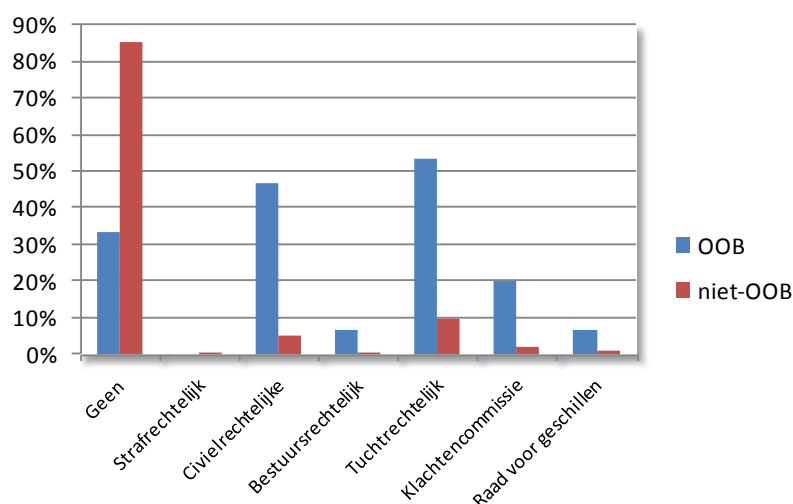
Tabel 8.8b Deze tabel vermeldt het percentage accountantsorganisaties (OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren) waarbij één of meer klachten respectievelijk claims zijn ingediend over de accountantsorganisatie of over medewerkers van de accountantsorganisatie ten aanzien van wettelijke controles.

8.9 Procedures

De AFM heeft de accountantsorganisaties gevraagd of de accountantsorganisatie of haar medewerkers met betrekking tot het beroepsmatig handelen op dit moment betrokken is of in de afgelopen twaalf maanden betrokken is geweest bij strafrechtelijke, civielrechtelijke, bestuursrechtelijke of tuchtrechtelijke procedures of dat er klachten zijn ingediend tegen de accountantsorganisatie of haar medewerkers bij de Klachtencommissie NIVRA-NOvAA of de Raad voor Geschillen. Dergelijke procedures en klachten kunnen betrekking hebben op zowel wettelijke controles als op andere werkzaamheden van de accountantsorganisatie.

Aantal en percentage kantoren betrokken bij procedures	OOB	%	niet-OOB	%	Totaal	%
Geen	5	33,3%	390	85,3%	395	83,7%
Strafrechtelijk	0	0%	2	0,4%	2	0,4%
Civielrechtelijke	7	46,7%	22	4,8%	29	6,1%
Bestuursrechtelijk	1	6,7%	1	0,2%	2	0,4%
Tuchtrechtelijk	8	53,3%	43	9,4%	51	10,8%
Klachtencommissie	3	20,0%	8	1,8%	11	2,3%
Raad voor geschillen	1	6,7%	3	0,7%	4	0,8%

Tabel 8.9 Deze tabel vermeldt het aantal en het percentage accountantsorganisaties (OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren) dat heeft aangegeven dat de accountantsorganisatie of haar medewerkers met betrekking tot het beroepsmatig handelen betrokken is of in de afgelopen twaalf maanden betrokken is geweest bij de genoemde procedures.

Figuur 8.9 Deze figuur geeft het procentuele aandeel weer van het aantal accountantsorganisaties (OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren) per type procedures waarvan zij hebben aangegeven dat de accountantsorganisatie of haar medewerkers met betrekking tot het beroepsmatig handelen op dit moment betrokken is of in de afgelopen twaalf maanden betrokken is geweest.

8.10 Fraudes

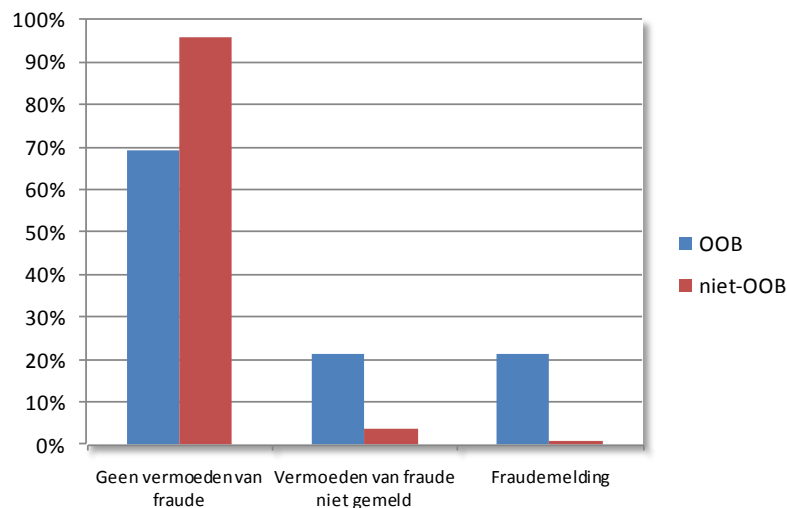
De AFM heeft de accountantsorganisaties gevraagd te vermelden of bij de wettelijke controles die de accountantsorganisatie in het meest recente afgesloten boekjaar van de accountantsorganisatie heeft verricht (zie vraag 3.1), sprake is geweest van een redelijk vermoeden van fraude zoals bedoeld in artikel 26 Wta. Daarbij is een onderscheid gemaakt tussen de wettelijke controles waarbij sprake was van een redelijk vermoeden van fraude die door de controlecliënt adequaat is opgevolgd (conform artikel 37, eerste lid, Bta) en de wettelijke controles die tot een fraudemelding hebben geleid.

Voor 97 (21,2% van de) niet-OOB-kantoren is deze vraag niet van toepassing, omdat zij geen wettelijke controles verrichten.

Twee OOB-kantoren en drie niet-OOB-kantoor hebben aangegeven dat deze informatie niet beschikbaar is. Deze vijf accountantsorganisaties verrichten in totaal 1.219 wettelijke controles (5,7% van het totaal aantal wettelijke controles).

Vermoeden van fraude	OOB	%	niet-OOB	%	Totaal	%
Vermoeden van fraude	4	30,8%	15	4,2%	19	5,1%
waarvan adequaat opgevolgd	3	21,1%	13	3,6%	16	4,3%
waarvan fraudemelding	3	21,1%	2	0,6%	5	1,4%
Geen vermoeden van fraude	9	69,2%	342	95,8%	351	94,9%

Tabel 8.10 Deze tabel vermeldt het aantal en het percentage accountantsorganisaties (OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren) dat heeft aangegeven dat bij één of meer van de door haar verrichte wettelijke controles al dan niet sprake was van een redelijk vermoeden van fraude, onderscheiden naar vermoedens die hebben geleid tot een fraudemelding en vermoedens die niet hebben geleid tot een fraudemelding.

Figuur 8.10 Deze figuur geeft het procentuele aandeel weer van het aantal accountantsorganisaties (OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren) per categorie van vermoeden van fraude bij wettelijke controles.

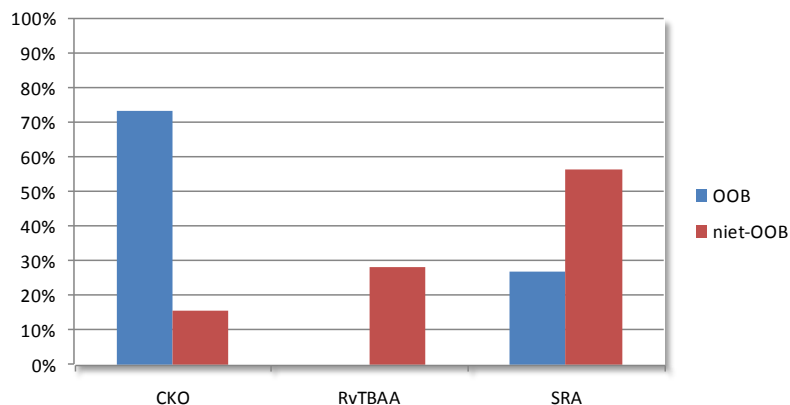
9 Kwaliteitstoetsing

9.1 Toetsingsorgaan

De AFM heeft de accountantsorganisaties gevraagd aan te geven onder welk toetsingsorgaan zij vallen op grond van de Verordening Kwaliteitsonderzoek (RA's) of de Verordening op de Periodieke Preventieve Toetsing (AA's): het College Kwaliteitsonderzoek (CKO) van het NIVRA, de Raad van Toezicht Beroepsuitoefening AA's (RvTBAA) van de NOvAA of de Samenwerkende Registeraccountants en Accountants-Administratieconsulenten (SRA).

Toetsingsorgaan	OOB	niet-OOB	Totaal
CKO	11	71	82
RvTBAA	0	128	128
SRA	4	258	262
Totaal	15	457	472

Tabel 9.1 Deze tabel vermeldt het aantal accountantsorganisaties (OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren) per toetsingsorgaan.

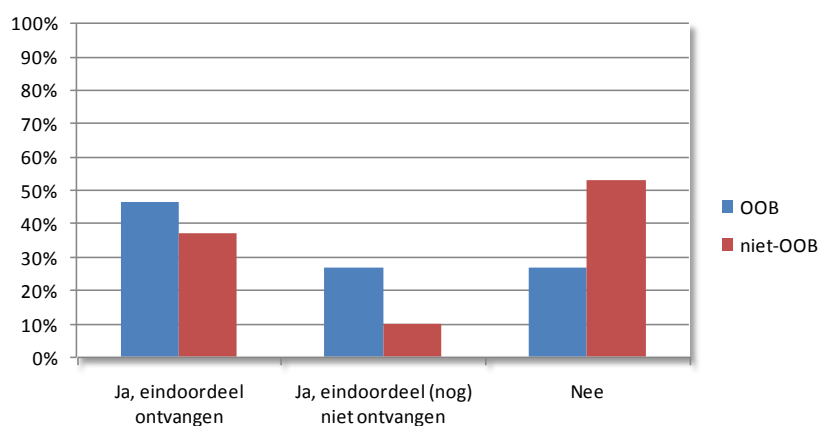
Figuur 9.1 Deze figuur geeft het procentuele aandeel weer van het aantal accountantsorganisaties (OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren) per toetsingsorgaan.

9.2 Recente toetsing

De AFM heeft de accountantsorganisaties gevraagd aan te geven of zij in de afgelopen twaalf maanden zijn getoetst door het CKO, de RvTBAA of de SRA en daarbij aan te geven of zij het eindoordeel van het toetsingsorgaan al hebben ontvangen.

Getoetst?	OOB	niet-OOB	Totaal
Ja, eindoordeel ontvangen	7	169	176
Ja, eindoordeel (nog) niet ontvangen	4	45	49
Nee	4	243	247
Totaal	15	457	472

Tabel 9.2 Deze tabel vermeldt het aantal accountantsorganisaties (OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren) per antwoord op de vraag of zij zijn getoetst en of zij het eindoordeel hebben ontvangen.

Figuur 9.2 Deze figuur geeft het procentuele aandeel weer van het aantal accountantsorganisaties (OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren) per antwoord op de vraag of zij zijn getoetst en of zij het eindoordeel hebben ontvangen.

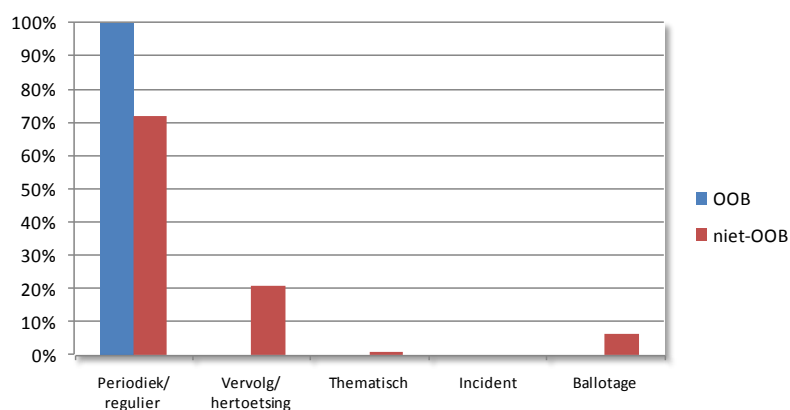
9.3 Type toetsing

De AFM heeft de accountantsorganisaties gevraagd aan te geven welk type toetsing het betrof. Daarbij zijn meerdere antwoorden mogelijk.

De 225 accountantsorganisaties die in de afgelopen twaalf maanden zijn getoetst door het CKO, de RvTBAA of de SRA (zie paragraaf 9.2) hebben de volgende typen toetsingen opgegeven.

Type toetsing	OOB	niet-OOB	Totaal
Periodiek/ regulier	11	169	180
Vervolg/ hertoetsing	0	49	49
Thematisch	0	2	2
Incident	0	0	0
Ballotage	0	15	15
Totaal	11	235	246

Tabel 9.3 Deze tabel vermeldt het aantal accountantsorganisaties (OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren) per type toetsing.

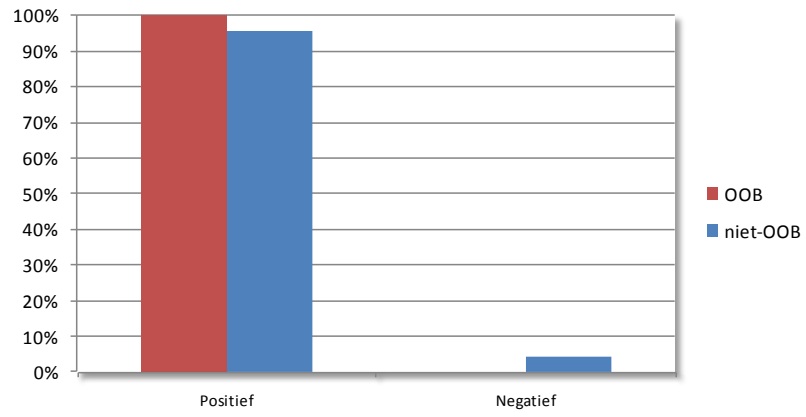
Figuur 9.3 Deze figuur geeft het procentuele aandeel weer van de in totaal 221 getoetste accountantsorganisaties (OOB-kantoren en niet-OOB-kantoren) per type toetsing.

9.4 Eindoordeel toetsingsorgaan

De AFM heeft de accountantsorganisaties die in de afgelopen twaalf maanden zijn getoetst door het CKO, de RvTBAA of de SRA en daarvan het eindoordeel hebben ontvangen, gevraagd of het eindoordeel positief ('het stelsel van kwaliteitsbeheersing voldoet') of negatief ('het stelsel van kwaliteitsbeheersing voldoet niet') was.

Eindoordeel	OOB	Niet-OOB	Totaal
Positief	7	162	169
Negatief	0	7	7
Totaal	7	169	176

Tabel 9.4 Deze tabel vermeldt het aantal accountantsorganisaties per type eindoordeel.

Figuur 9.4 Deze figuur geeft het procentuele aandeel weer van het aantal accountantsorganisaties per type eindoordeel.

Begrippenlijst

Accountant: registeraccountant of Accountant-Administratieconsulent met certificeringsbevoegdheid

Accountantsorganisatie: een onderneming of instelling die bedrijfsmatig wettelijke controles verricht, dan wel een organisatie waarin zodanige ondernemingen of instellingen met elkaar zijn verbonden, en die als vergunninghouder is ingeschreven in het register van de AFM.

Accountantsverklaring: een schriftelijke mededeling inhoudende de uitkomst van de wettelijke controle. Met accountantsverklaring wordt eveneens bedoeld de controleverklaring zoals vermeld in de NV COS van toepassing op jaarrekeningen over perioden die afsluiten na 15 december 2010.

Beleidsbepaler: in het algemeen geldt dat de personen die de dagelijkse leiding hebben van de accountantsorganisatie als beleidsbepalers worden aangemerkt. Beleidsbepalers zijn daarmee:

- de personen die formeel de positie van bestuurder van de accountantsorganisatie bekleden; en
- de personen die formeel niet de positie van bestuurder bekleden, maar feitelijk de dagelijkse leiding hebben over de accountantsorganisatie.

Zie voor meer informatie over beleidsbepalers Hoofdstuk 3 van de vergunningwijzer.

Compliance functie: De persoon (personen) die binnen of ten behoeve van een accountantsorganisatie verantwoordelijk is (zijn) voor de uitvoering van het toezicht op de naleving van de bij en krachtens de artikelen 13 tot en met 24 van de Wta gestelde regels (artikel 23 Bta) en voor de uitvoering van periodiek intern kwaliteitsonderzoek van afgeronde opdrachten tot het verrichten van een wettelijke controle (artikel 9 VAO).

Controlecliënt: de onderneming of instelling waarbij de accountantsorganisatie de wettelijke controle verricht (hiermee worden dus niet bedoeld de ondernemingen of instellingen waarbij de accountantsorganisatie een vrijwillige controle of overige (assurance)opdracht verricht).

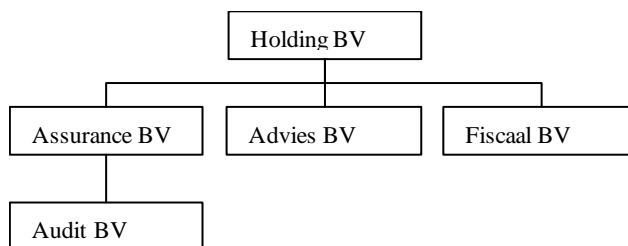
Externe accountant: de natuurlijke persoon die werkzaam is bij of verbonden is aan een accountantsorganisatie en die verantwoordelijk is voor de uitvoering van een wettelijke controle.

Financiële onderneming: een beheerder, een beleggingsinstelling, een beleggingsonderneming, een betaaldienstverlener, een bewaarder, een clearinginstelling, een entiteit voor risico-acceptatie, een financiële dienstverlener, een financiële instelling, een kredietinstelling, een pensioenbewaarder of een verzekeraar (overeenkomstig artikel 1:1 van de Wet op het financieel toezicht).

Groep: een economische eenheid waarin rechtspersonen en vennootschappen organisatorisch verbonden zijn.

Voorbeeld: in onderstaand voorbeeld is een groep van rechtspersonen weergegeven waarin Audit BV de Wta-vergunninghouder is. Als in de Monitor wordt gesproken over “uw organisatie”, wordt altijd de Wta-vergunninghouder bedoeld die de Monitor moet invullen. Als in de Monitor wordt gesproken over “de groep waartoe uw organisatie behoort”, wordt het totaal van rechtspersonen en vennootschappen bedoeld waarmee uw organisatie is verbonden. Met “de totale omzet van de groep waartoe uw organisatie behoort” wordt daarom bedoeld de totale vergoedingen die uw organisatie in rekening heeft gebracht bij

al haar cliënten plus de totale omzet van de overige onderdelen van de groep (in onderstaand voorbeeld: Assurance BV, Advies BV, Fiscaal BV en Holding BV).

Incident: Een gebeurtenis met ernstige gevolgen voor de integere uitoefening van het bedrijf en daarmee voor het vertrouwen in de accountantsorganisatie of de financiële markten als geheel.

(Opdrachtgerichte) kwaliteitsbeoordeling (OKB): een beoordeling van een wettelijke controle, verricht door een kwaliteitsbeoordelaar (registeraccountant of Accountant-Administratieconsulent met certificeringsbevoegdheid) met als doel te beoordelen of de externe accountant in redelijkheid tot het oordeel heeft kunnen komen, zoals dat blijkt uit de door hem af te geven accountantsverklaring (zoals bedoeld in de artikelen 18 tot en met 21 Bta) en die is voltooid voordat de externe accountant zijn accountantsverklaring afgeeft.

Medebeleidsbepaler: In het algemeen geldt dat personen die invloed van betekenis kunnen uitoefenen op de dagelijkse leiding van de accountantsorganisatie worden aangemerkt als medebeleidsbepalers. Medebeleidsbepalers zijn daarmee:

- de personen die formeel de positie bekleden van toezichthouder op het bestuur van de accountantsorganisatie;
- de personen die meer dan 50% van de stemrechten en/of kapitaal hebben in de accountantsorganisatie en geen beleidsbepaler zijn;
- als de accountantsorganisatie deel uit maakt van een groep:
 - de personen die de positie van bestuurder van het hoofd van de groep en eventueel boven de accountantsorganisatie geplaatste tussenholding(s) bekleden en geen beleidsbepaler zijn;
 - de personen die de positie van toezichthouder op het bestuur van de groep en eventueel boven de accountantsorganisatie geplaatste tussenholding(s) bekleden en die geen beleidsbepaler zijn;
- andere personen die feitelijk invloed van betekenis kunnen uitoefenen op de dagelijkse leiding van de accountantsorganisatie.

Zie voor meer informatie over medebeleidsbepalers Hoofdstuk 3 van de vergunningwijzer.

Medewerkers: externe accountants en overige personen die werkzaam zijn bij of verbonden zijn aan een accountantsorganisatie en die zijn betrokken bij de uitvoering van wettelijke controles.

Meest recente afgesloten boekjaar van de accountantsorganisatie: Met “afgesloten boekjaar” wordt het meest recente boekjaar bedoeld waarvan de balansdatum is verstreken. Formele aspecten zoals het opmaken, vaststellen en deponeren van een eventuele jaarrekening worden hierbij buiten beschouwing gelaten.

Niet-OOB: een onderneming of instelling die niet is aan te merken als organisatie van openbaar belang (OOB).

OOB: organisatie van openbaar belang: 1°. een in Nederland gevestigde rechtspersoon naar Nederlands recht waarvan effecten zijn toegelaten tot de handel op een gereguleerde markt als bedoeld in artikel 1:1 van de Wet op het financieel toezicht; 2°. een kredietinstelling met zetel in Nederland als bedoeld in artikel 1:1 van de Wet op het financieel toezicht waaraan een vergunning is verleend ingevolge die wet; 3°. een centrale kredietinstelling met zetel in Nederland als bedoeld in artikel 1:1 van de Wet op het financieel toezicht waaraan een vergunning is verleend ingevolge die wet; of 4°. een levensverzekeraar of schadeverzekeraar met zetel in Nederland als bedoeld in artikel 1:1 van de Wet op het financieel toezicht waaraan een vergunning is verleend ingevolge die wet.

Register: het openbaar register van de AFM waarin vergunninghoudende accountantsorganisaties en externe accountants worden ingeschreven (zoals bedoeld in artikel 11 Wta). Het register is te vinden op de website van de AFM.

Uw organisatie: Als in de Monitor wordt gesproken over “uw organisatie”, wordt altijd de Wta-vergunninghouder bedoeld die de Monitor moet invullen.

Autoriteit Financiële Markten

T 020 797 2000 | F 020 797 3800

Postbus 11723 | 1001 GS AMSTERDAM

www.afm.nl

De tekst in dit rapport is met zorg samengesteld en is informatief van aard. U kunt er geen rechten aan ontleen. Door besluiten op nationaal en internationaal niveau is het mogelijk dat de tekst niet langer actueel is wanneer u deze leest. De Autoriteit Financiële Markten (AFM) is niet aansprakelijk voor de eventuele gevolgen – zoals bijvoorbeeld geleden verlies of gederfde winst – ontstaan door acties ondernomen naar aanleiding van deze brochure.

Amsterdam, december 2011